

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemaju:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5—
četr leta	2—	četr leta	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Svobodna Misel'.

(II. shod slovenske sekcije »Svobodne Misli«.)

V nedeljo dopoldne se je zbral 250 članov slovenske sekcije »Svobodne Misli« v areni ljubljanskega »Narodnega doma« na svoj II. glavni shod. Opazili smo osobito mnogo delavstva, lepo steklo izvenkranskega učiteljstva, svobodomiselnega slovensko ženstva itd. Oficijelno je bilo zastopano narodno - radikalno in narodno - napredno dijalošto, prihitele pa so na shod tudi zastopniki hrvaških in čeških pripadnikov »Svobodne Misli«. Na shod je prišlo tudi veliko steklo brzjavnih pozdravorov in pozdravnih dopisov, med drugimi pozdrav mednarodne federacije iz Bruselja in praške češke sekcije.

V naslednjem podajamo v informacijo občinstvu objektivno poročilo o tem zborovanju.

Po ureditvi formalnosti je povzel besedog g. C. Jekovec, ki je govoril o Morali Svobodne Misli. Glavne misli njegovega referata so bile sledete: Značaj verske morale je popolnoma različen od značaja posvetne morale, ki jo propagira »Svobodna Misel«. Med tem ko temelji verska morala na nadnaravnih zapovedih, na avtoriteti nadnaravnih bitij, na nadnaravnem razdelju, je bistvo posvetne morale neposredno razmerje človeka k dobremu in ludemu. Verska morala je torej avtoritativna, aprioristična, deduktivna, dogmatična, posvetna pa je spremenljiva (travna se po spoznanju), induktivna, relativna. Obseg verske morale je kraljestvo božje po smrti, posvetna morala pa hoče ze na tem svetu sreči. Tudi metoda je različna: verska morala deluje s strahom (pekel, vice itd.) in s plenilom (nebesa); s sličnimi sredstvi dela tudi država. »Svobodna Misel« teh sredstev ne pozna. Akoravno se »Svobodni Misli« pogosto előta, da ne pozna morale, je vendar njenja morale globoka, stvarna, intenzivna in dosledna. Ne gre ji za to, pripravljati človeka na smrt, njen namen je spremeniti ta svet iz »doline solz« v bivališče, vredno človeka, v bivališče, kjer se bodo družile lepot, krasota in dobrota.

LISTEK.

Moj prvi ples.

Uvta.

(Konec.)

Kmalu smo izstopili v svečano odčeno in razsvetljeno večjo gledališča. Ko sem zagledala toliko ljudstva, postalo mi je malce tesno pri sredu in obraz mi je zapekel pod krimko. Zazdele se mi je, da imam skoraj prekratko krilee, in neprjetno mi je bilo. Ko smo stopali po stopnjicah navzgor, zaglejala sem na robu stopnic mladega Sokola, ki se nam je globoko priklanjal in se veselo smehljal. Bil je — on. Se nikdar se mi ni zdel takoj lep, kot ta večer. Mala čepica mu je predznočno čepela nad levim usesom, pomaknjena precej na ēelo. Iz oči mu je kipela sama nagajivost, da sem plaho sklonila glavo in povešila oči. Tedaj sem pa zopet videla svoje krilee, ki se mi je zdelo čimdalje kraje. Pohitela sem za sestrično in ujeem, da bi mu bila brž izpred oči. Strie pa je godrnjal: »Čemu si mu odzdravila. Ta nas že ima. Spoznal nas je po tebi. Ampak to ti rečem, Mehala, ne moti se ž njim. Kaj pa je? Lahkoživec mlečnozobi, nič in zopet nič. Vsak teden bi mamil drugo!«

Med godrnjanjem smo prišli do dvorane. Tu sem se stisnila h Krishi; prevzeta sem bila svetlobe, ki se je vpisala iz tisočerih žarnic izpod stro-

pa in sten. Obširni prostor je bil odičen s palmami, oleandri, zinzelom in drugimi takimi trdoživimi rastlinami. Ob stenah so stali naslonjaci od rečeljega žameta, tesno drug ob drugem. Nekateri so bili zasedeni z živahnimi maskami, nekateri pa so še prazni razprtirali svoje gostoljubne naročje v prijazen sprejem. Nad njimi so se vrstile lože v istobarnem žametu in iz vseh lož kimale so glave odličnih rodoljubnih dam in resnih gospodov dolni na plesišče, kjer sem isti hip promenirala s Krishi. Zdalo se mi je, da so vse oči vprte v nju, in tesno mi je postal po pri sredu. V glavi se mi je pojavila čudna omotica, v kateri sem prebila ves večer in tri dobre dele noči. Krinka mi je čimdalje bolj palila obraz, krilee se mi je zdelo že tako kratko, da sem se do dobra sramovala. Čutila sem mraz v kolena in skljuvčena sem stopala poleg Krishi. Na srečo je prišel knalo ujec za nama. Bil pa je zopet hud, in zopet name.

»Mehala«, dejal je, »nogovice ti ležejo dolni; nagubane imaš, kakor star general blače. Kakšna hodil med ljudi, neroda nerodna!« Prijel me je trdo ter me odvel po dolgem, polumračnem hodniku, kjer je odprla vratica.

Aha, mislila sem si, to je loža. To je imenitno. Tu ostanem ves čas in ne ganem se otdot. Krishi pa sili le na plesišče, le v dvorano, le da bi brž našla svojega dolgotetea.

Zadovoljna sem bila, da sem podvez doma pezabilna; tako bom lahko ves večer tu sedela ter gledala

Izhaja vsak dan zvezemski nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petrostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnemu se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto	K 25—
pol leta	13—
četr leta	650
na mesec	230
celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnemu: Knafove ulice št. 5, (spodaj, dvojnišče levo), telefon št. 85.

Po referatu, ki je bil sprejet z burnim odobravanjem je spregovoril g. L. Lotrič o razmerju »Svobodne Misli« k političnim strankam. Govornik je grajai pred vsem, da se skoro vsak pojavi na Slovenskem presoja s političnega stališča. Tako se je zgordilo tudi s »Svobodno Mislijo«, akoravno to gibanje s političnimi strankami nimata nobenega opravka, to pa zato, ker je to gibanje izključno le kulturno - etičnega značaja. »Svobodna Misel« ima popolnoma drugačen delokrog kot politične stranke, njena naloga je edino boj za svobodo vesti in prepričanja, boj proti nasilju, predsodkom, laži, nepoštenosti. Politične stranke hočejo uveljaviti svoja načela potom politične moči, »Svobodna Misel« pa ima druga pota in sredstva: uresničiti pravčnost za vse ljudi, svobodo za vsega, posamezniho hoče z bojem proti skdljivim institucijam, proti nasilju in predsodkom v ljudeh samih. Vsak posameznik naj najprej sam v sebi izvojuje ta boj — za to pa ni potreba politične moči, temveč intenzivnega drobnega dela, širjenja prosветe. Vendar pa ne zamenjuje političnega delovanja, ne pripisuje mu pa tiste važnosti, kakor to delajo politične stranke. Ali nji sami se gre v prvi vrsti za mišljensko revolucijo; ona je v prvi vrsti nepolitična kulturna organizacija in tako mora tudi ostati, neče neče zgrešiti svojega cilja, če neče prenehati biti to kar je.

Kar se tiče nje razmerja do političnih strank, je pred vsem važno razmerje do klerikalne stranke. Napačno je menjenje, da je »Svobodna Misel« samo protiklerikalna struča. Res je v sedanjih fazih, v sedanjih razmerah prva ujena naloga polijati klerikalizem, dogmatično versto, to pa zato, ker cerkev dandanes najbolj zadržuje svobodni razvoj človeštva. Nimamo pa samo v verstu klerikalizma, dogmatičnosti, avtoritet, temveč tudi drugod, v znanosti, v pravu itd. Tudi proti temu klerikalizmu se bori »Svobodna Misel«. Verski protiklerikalizem je različen; Masarykov in Tolstojev n. pr. stoji na religioznom temelju; drugačen, površen in enostranski je bil n. pr. Voltairejev. Protiklerikalizem »Svobodne Misli« je globok, radikalni in vsestranski. Ni dovolj, če moderni človek nastopa samo proti zlorabi verste v politič-

ne namene, treba je nastopiti naravnost proti cerkvi. Moderna družba hoče največjo demokracijo, cerkev absolutizem; moderna družba rešuje socialne probleme v prid celemu človeštvi, cerkev protežira le privilegirane kaste; moderna družba hoče raj na tem svetu, cerkev ga obeta sele po smrti.

Ce pa se ozremo na naše vojne do mačne razmere, vidimo žalostno sliko. Ni se zgodilo zlepa na Slovenskem toliko slučajev nasilja, kakor v zadnji dobi klerikalne strahovlade. Nemoralnost za nemoralnost je na dnevnem redu. Klerikalec brezstidno preganja vse tiste, ki imajo toliko moralne sile, da kažejo svoje napredno prepričanje tudi v javnosti. Po vsod sama korupcija. Z uredbami »Slovenca« so v zvezi ateisti, ki po klerikalnih shodih gore za krščanske ideje kot kaki afriški misjonarji. V dejelneh odboru so ljudje, ki so bili svoj čas najhujši naprednjaki in največji sovražniki vsega, kar je le malo dišalo po »farjhih«. Doba »Velikega momenta« bo za vedno črn list v slovenski zgodovini. Da je tudi moralna mase v teh razmerah nizka, se ni čuditi, z rožnim vencem v roki prisega po krivem in z molitvo na ustnicih ubijajo. Menda ni treba nikogar posebej prepričevati o potrebi najradikalnejšega boja proti klerikalizmu in proti cerkvi kot njega nositev.

Zal, da prevladuje pri nas le oni površni protiklerikalizem, za katerega je sledča izjava nekega češkega naprednjaka karakteristična: »Pustite vero v miru!« Zato je kakor z našimi ženami: nismo jim zvesti, toda ne dovolimo, da bi kaj čež nje govoril.« Ta »verski liberalizem«, »Svobodna Misel« odločno odklanja. Napredne politične stranke imajo res v svojem programu svobodno šolo, razporoko, ločitev cerkve od države, ali vse to je večinoma samo na papirju; toda konstatirati je treba, da so te točke naravnost proti katoliški veri in da torej ni čisto točna trditve naprednih starank, ki trdijo, da niso proti veri.

Kar se tiče socialne demokracije in »Svobodne Misli« imata sicer obe enak temelj: popolno pravčnost napram vsem ljudem; v konsekvenčnih sredstvih pa gresta vsaka svojo pot.

Slovenec smo mal narod, ječimo

pod nasiljem klerikalizma. Zato pa je tem bolj potrebno, da delujemo vsi svobodomiseln elementi za to, da se obvarujemo kulturnega in naravnega pogina, da pripeljemo narod tja, kjer ni nasilja in krivic, kjer bo živel z drugimi narodi vred v medsebojni ljubzni.

Opoldne se je shod prekinil, po poldne pa je najprej govoril g. J. L. Lotrič o razmerju »Svobodne Misli« k političnim strankam. Govornik je grajai pred vsem, da se skoro vsak pojavi na Slovenskem presoja s političnega stališča. Tako se je zgordilo tudi s »Svobodno Mislijo«, akoravno to gibanje s političnimi strankami nimata nobenega opravka, to pa zato, ker je to gibanje izključno le kulturno - etičnega značaja. »Svobodna Misel« ima popolnoma drugačen delokrog kot politične stranke, njena naloga je edino boj za svobodo vesti in prepričanja, boj proti nasilju, predsodkom, laži, nepoštenosti. Politične stranke hočejo uveljaviti svoja načela potom politične moči, »Svobodna Misel« pa ima druga pota in sredstva: uresničiti pravčnost za vse ljudi, svobodo za vsega, posamezniho hoče z bojem proti skdljivim institucijam, proti nasilju in predsodkom v ljudeh samih. Vsak posameznik naj najprej sam v sebi izvojuje ta boj — za to pa ni potreba politične moči, temveč intenzivnega drobnega dela, širjenja prosветe. Vendar pa ne zamenjuje političnega delovanja, ne pripisuje mu pa tiste važnosti, kakor to delajo politične stranke. Ali nji sami se gre v prvi vrsti za mišljensko revolucijo; ona je v prvi vrsti nepolitična kulturna organizacija in tako mora tudi ostati, neče neče zgrešiti svojega cilja, če neče prenehati biti to kar je.

Kar se tiče socialne demokracije in »Svobodne Misli« imata sicer obe enak temelj: popolno pravčnost napram vsem ljudem; v konsekvenčnih sredstvih pa gresta vsaka svojo pot.

Slovenec smo mal narod, ječimo

l in zastopnikom na mednarodnem kongresu v Bruselju g. V. Kiseveter se tudi definitorijev pravila. V debatu, ki je bila prav živahnja, so posegli med dr. gg. Korun, Anton Kristian, Lotrič, Kisovec, Lah, Zalar in drugi.

Debata je bila deloma burna, da, celo prav burna. V glavnem se je sukala okrog tega, kdo je bolj konsekventen in radikal v praktičnem izvajaju svobodomiselnega programa. Posebno hujšno so nastopili socialistični demokrati pa tudi zaradi tege, da bi delali reklamo za svojo stranko in sami sebe pokazali kot najradikalnejše vseh radikalcev. V tem pa, kar se je povedalo o družbi sv. Mohorja, je nekaj resnice.

Takih, iz političnih, pa deloma tudi iz posebnih pravstev izvirajočih burnih prizorov, pa nijemati tragično. Na katoliških shodih seveda ni nikoli nasprotstev, ker tam ni svobode in ne sme nihče povedati svojega mnenja, tam gre vse lepo po vrsti, »na žurci«, ker je le predstava, ne pa svobodna diskusija. Na shodih, kjer ima vsakdo pravico, da pove svoje mnenje, je seveda drugače in se rado vnamejo burne debate.

Manifestacija »Svobodne Misli« ne bo ostala brez nasledkov. Vzbudila bo v širših piasteh zanimanje za svobodomiseln gibanje. Še pred tem leti je bila popolnoma nemogoče prrediti tak shod. Danes imajo svobodomiseli svoje dobro fundirano in spremno urejeno glasilo, in že javno manifestirajo za svoja načela, da bi vzbudili med občinstvom zanimanje za svoje cilje in vzorce.

Sokolska slavnost na Viču

Sokol na Viču in ondotna podružnica Ciril-Metodove družbe sta priredila v nedeljo ob krasnem vremenu na obširnem vrtu pri Travniku na Glineah slavnost v velikem obsegu. Na to slavnost je prihitel pred vsem slovensko sokolstvo in sicer iz Ljubljane (vseh treh sokolskih družev), Šiške, Domžal, Postojne, Ribnici, Vrhni, vsega skupaj nad 200 Sokolov, ne všeči narascjaj iz Šiške in Viča. Prihitel je pa na slavnost tudi ostalo rodoljubno občinstvo iz Ljubljane in okolice, da je bilo navzočih nad 2000 oseb.

Moj Sokol je takoj razumel, kako je z mano in na belo čelo so mu stopile ogromne, znojne kaplje. Moral mi je dajati pouk za vsak korak. Mehko me je porival in pomikal okoli sebe in koder me je bilo treba. Bila sem že vsa zmesana, kajti tudi plešasti voditelj plesa v gali se je vtikal neprestano med plesalce ter se zadiral s francosčino v harmonijo godbe. »Balancē« se je zadrl tik mene. Strešla sem se, moj kovinasti pas je silnim zvokom zdrknil na tla. Razmaknili so se prestrašeni pari, le moj žoltolasi Sokol se je sklonil ter mi ga s kavalirsko udvorljivostjo pobral.

Kmalu je bilo

Sokoli so se zbirali in zbrali v ljubljanskem »Narodnem domu«. Z godbo »Slov. Filharmonije« na čelu in pod vodstvom zveznega starostnika brata dr. Oražna, ter zveznega načelnika brata dr. Murnika so odkorakali z zastavama ljubljanskega in šišenskega Sokola ob 1/4 na 3 proti Viču. Sli so skozi mesto, vendar vlaada je prepovedala pohod mimo kazne! Ljubljanskim nemškutarjem bi se preveč bliščale rdeče sokolske srajce in kaj takega ni dobro zanje! Razburili bi se morda kot petelin. Pa mi bilo nič hudega zaradi tega. Sokole še ni nikoli brigala kazina in njemi obiskovalci in jih tudi v nedeljo ni. Spreved je šel po Prešernovi, Wolfovi ulici, Kongresnem trgu, Gospodski ulici in Rimski ter Tržaški cesti. Godba in krepko trobentanje štirih trobentniških zborov sokolskih je spravilo vse občinstvo pokonec in vse je navdušeno pozdravljalo Sokole in se pridružilo dolgemu sprevedu, ki je naraščal pri vsaki hiši.

Ko so Sokoli prišli na Vič, pozdravljeni je pri slavoloku v imenu viškega Sokola brat Tribuč, ki je poudarjal posebno, da se mora narodna zavednost širiti in utrditi tako med nami, kakor med Slovenci, ki žive ob meji v hudem boju z našimi narodnimi sovražniki. V imenu viške občine in ondotne podružnice Cyril-Metodove družbe je pozdravil goste gospod župan v navdušenih besedah, kličič ſim iskren »Dobro došli«. V imenu »Slovenske Sokolske Zvezze« je zahvalil za pozdrav brat dr. Oražen, ki je naglašal v svojem govoru, da so prišli Sokoli na Vič obiskati svoje brate, da vidijo te napredki v delu. S tem jim hočajo pokazati simpatije. Sokolstvo se zadrži čas močno napada, a kdor pozna slovenske Sokole (in napadec, op. ur.) ve, zakaj so ti napadi. Slovenija je podobna ladji, ob katero visoko butajo sovražni nemški in italijanski valovi. Slovenski Sokoli so njeni krmnari, ki z bistrim očesom in krepko roko delajo, da odbijajo sovražne to valove. Iskreno pozdravlja Viškega Sokola in ostalo narodno viško občinstvo, pozdravi pa tudi vse ostale Sokole, ki jih bodri, naj se ne ozirajo ne na desno ne na levo, naj lete pšice v kopje, od koder hočejo, Sokolstvo mora brezobzirno stremiti za svojimi visokimi cilji, ki so: **vzgojiti slovenski narod v zavednosti slovenski in slovanski**. Za našo prihodnjost se nam ob mogočnih duševnih močeh ni bat. (Burno odobravanje in navdušeni »Na zdar«-klici.) Viške gospodinje so okrasile vse Sokole z lepimi šopki, na kar je šel spreved po vasi. Nekoliko od cerkve naprej smo srečali vrhniškega Sokola, ki je bil navdušeno pozdravljen od vseh bratov, posebej pa še od brata Tribuča, kateremu se je zahvalil za pozdrav starosta vrhniškega Sokola brat Lenarčič. Sokoli so se nato vrnili na telovadnišče, kamor so prišli med tem tudi ribniki Sokoli, ki so se pripeljali z vlastom in ki so bili istotako bratsko pozdravljeni. Na telovadnišču so bile najprej skušnje za proste vaje, takoj nato pa vaje same. Izvajale so se pred vsemi proste vaje naraščaja s palicami, nato pa s prapore pod vodstvom brata Tribuča. Obe sta bili izvedeni rav lepo, zato so pa mladi telovadci želi obilno priznanja. Sledile so proste vaje članstva pod vodstvom brata dr. Murnika. Izvajalo jih je 108 telovadcev. Že lepi prehodi iz posameznih skupin v drugačne forme so na gledalce napravili najlepši vtis, ko so pa ljudje videli vzorno izvršene vaje in sicer celjske, donele je odobravanje od vsepovsod. Omeniti je zlasti krasne vrste telovadcev. Pri vajah na orodju se je telovadilo na dveh drogovih, dveh bradljah, konju in kozi in sicer z dvakratno menjavo orodja. Izvrstna izvezbanost telovadcev je tudi tu izvazila hrupno ploskanje. Nastopile so pri teh vajah vrste ljubljanskih sokolskih društva, ter ribnikega, viškega, vrhniškega, šišenskega in postojnskega Sokola. Skupine šišenskega naraščaja pod vodstvom brata Boltava v zarja so vrlo uspele v mladim junakom je vseprek vse ploskalo. Končno je izvajala vzorna vrsta ljubljanskega Sokola pod vodstvom brata dr. Murnika in sicer bratje Thaler, Burgštaler, Malner in Bukovnik, vaje in skupine na bradljih. Te vaje kakor tudi sledči francoski boks istega Sokola so občinstvo naravnost frapirali vsled elegantnosti vsakega giba. Zato navdušeno ploskanje ni ponehalo, ko so telovadci že odšli s telovadnišča. Da so te vaje, kakor tudi proste vaje članstva tako krasko uspele, gre zasluga razen telovadcem bratu dr. Murniku, česar vodstvo že samo vedno garantira za dober in lep uspeh.

Po končani telovadbi se je na vrtu razvila najživahnejša in najneprisljenejsa veselica, kakor so sploh sokolske zabave. V raznih paviljonih so prodajale rodoljubne viške gospe in gospodinje razne pijače in jestvine, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je dovršeno zapelo par zborov, improvizirani pevski zbori so sladili

zabavo sebi in drugim s popevanjem lepih narodnih pesmi, v mraku so Sokoli izvajali vaje z gorečimi kiji, spuščali se je umetalen ogenj — sploh prireditve je uspela v vsakem okviru popolnoma. Da je tudi gmotni uspeh zadovoljiv, ne dvomimo.

K splemu par splošnih besedi.

Slovenski Sokoli so preteko nedeljo pokazali znova svojo poštovanost, kakor so jo že nečetokrat. Dolžnost vsega slovenskega narodnega občinstva je, da slovensko sokolstvo podpira po vseh močeh, kajti sokolstvo je za Slovence živiljenskega pomena. Podpirati je mora gmotno in moralno. Koliko je mladine, ki ubija prosti čas z razveseljevanjem, tu pa so mladeniči, ki gredo nedeljo na sokolske zlete, kjer televadijo in kažejo občinstvu, s koliko vnuco se posvetili telovadbi, ki dokazujejo, da je telovadnica njih zahvališča, kjer se urijo, da napravljajo razvedritve drugim. Sokoli naj bodo učitelji vsakogar, da nam je treba delati, ako hočemo obstati kot narod, zato je pa tudi dolžnost naša, da jih podpiramo. Kdor je zaveden Slovenec, mora biti član družbe sv. Cirila in Metoda. Res je, istotako je pa tudi gotovo, da mora biti vsak zaveden Slovenec član kakega sokolskega društva. Slovenski Sokol stoji na branici za ves slovenski narod, zato mora biti tudi ves slovenski narod v taboru sokolskem.

Konference pri Bienerthu

D u n a j , 6. septembra. Danšnji konferenci bodo sledile slednje: v sredo dopoldne s posl. Škárdo, Páčakom in Maštálkom, v četrtek dopoldne so povabljeni češki radikalci, ki pa ne bodo prišli, v četrtek popoldne pridejo k Bienerthu češki agrarci in zvečer vodja češkobudejoviških Čehov dr. Zátku. Na vseh teh konferencah bota prisotna tudi ministra Záček in Bráf.

D u n a j , 6. septembra. V tem trenutku so uade na uspeh pogajanj zelo majhne, kajti Čehi nikakor ne morejo izpolniti pretiranih nemških zahtev, in v tem slučaju bi Nemci ne dovolili, da deluje češki deželni zbor. P r a g a , 5. septembra. »Nár. listy« in »Čechs kritizirata sklep čeških poslancev, da se udeleže konference pri Bienerthu. »N. listy« pišejo, kako je mogoče, da je bil navzaka na posvetovanju mihi. Žaček, ki ni bil niti povabljen niti ni dež. poslanec. »Nár. listy« mislijo, da je sklep poslancev taktična napaka. »Čechs« opozarja na protislovje med onim sklepom in med trditvijo, da je Bienerthova vladu Čehom sovražna.

Stapinski.

P r a g a , 5. septembra. »Venkov« piše, da je posl. Stapinski zagovoril posl. Šusteršiča, Udržala in Praška s častno besedo, da ne bo níčesar začel, ne da bi se prej dogovoril s »Slovensko Enoto«.

Zborovanje češke socialne demokracije.

P r a g a , 6. septembra. Na Smichovu se je danes otvoril IX. glavni zbor češke soc.-demokratične stranke. Zbor je obsodil soglasno zavtoritev čeških sol na Dunaju in v Poštorni, kot barbarski čin. Tudi je obsodil vsako nasilnost napram narodnosten manjšinam. Dalje je izrekel občudovanje švedskim delavcem in simpatije španski socialni demokraciji.

Grška.

L o n d o n , 6. septembra. Nekajtajšnji list piše, da hoče kralj Jurij že v prihodnjih dneh odstopiti. Kralju Edwardu je naznanil, da se hoče na vsak način odreči prestola. V tukajšnjih diplomatičnih krogih vzbujajo kraljeva namera velike skrbi, ker prevladuje mnenje, da je edino kralj sposoben vzdržati red v državi.

Spanija.

L o n d o n , 6. septembra. Kakor javljajo angleški listi, je bilo v zadnjem času arretiranih 1500 oseb, ki so osumljene zarote proti vladi. Med arretiranimi so visoki uradniki in častniki iz vseh delov države.

Generalna stavka na Švedskem.

S t o k h o l m , 6. septembra. Vodstvo Zveze švedskih stavcev je izdalno naznanilo, da se začne v ponedeljek zopet delati.

S t o k h o l m , 6. septembra. Od delavcev, ki so se doslej priglasili k delu, so jih podjetniki do opoldne zavrnili 8000 in na eno leto kot stavkovodje izključili iz vseh tovaren.

Severni tečaj.

K o d a n j , 6. septembra. Nasproti glasovom angleških in ameriških listov, ki še vedno nočejo verjeti, da bi bil dr. Cook odkril severni tečaj, izjavlja dr. Cook, da bi ne imelo nobenega smisla varati svet. Dokazi, ki jih bo podal znanstvenemu svetu so jasni in trdni. Celo vsak laik, ki pozna le nekoliko geografije, jih lahko preizkusi. Velike geograf-

ske akademije Evrope in Amerike bo kmalu prepričali o resničnosti svoje trditve; aicer pa se rad ukoni sodbi veččakov.

K o d a n j , 6. septembra. Dr. Cook je bil včeraj povabljen na krajevo gostijo v dvoru. V torek bo imel predavanje o svojem potovanju.

Slovenskemu dijaštvu in njegu prijateljem!

V dnehu od 16. do 19. septembra t. l. vrši se v Ljubljani III. shod našno - radikalnega dijašta.

Na prvem shodu v Trstu se je položil filozofski temelj naše struje in se je določila siner njenemu razvoju.

Na drugem shodu v Celju smo razpravljali o gmotnem vprašanju slov. dijašta, zavzeli stališče za svobodno solo in obravnavali vrste praktičnih točk našega programa.

Namen našega III. shoda v Ljubljani je, pokazati napredek narodno-radikalnega dijašta izza zadnjega shoda, podati bilanco dosedanjega dela in očrtati pot dela za bodočnost. Kot napredna dijaška struja hočemo korakati z duhom časa. Vsled tega bomo v širokem obsegu našega programa nekatere točke spopolnili in jim dali konkretnejšo vsebino.

Obravnavali bomo jugoslovansko vprašanje, ki postaja vedno bolj pereče. Nauji treba realnih stikov z naprednimi jugoslovanskimi inteligenčnimi, pred vsem v dijaštvu.

Preveč se je doslej zanemarjala duševna naobrazba slov. dijašta. Dočim skrb za strokovno izobrazbo sole, moramo za čuvstveno skrbeti sami. Referat o umetniški izobrazbi slov. dijašta nam poda v tem oziru realen načrt.

Končno se hočemo na podlagi skušenj, ki nam jih je podalo večletno delo, vnovič poglobiti v življensko vprašanje našega naroda, **manjšinsko vprašanje**.

Velike so torej naloge, ki smo si jih stavili za svoj III. shod in treba je, da se strnejo ob tem shodu vse naše duševne sile, da se zberemo vsi, ki enako čutimo in delamo, potem lahko upamo na uspeh. Treba ne-le, da se pogovorimo dijaki narodno-radikalne struje sami, ampak treba je, da se zblizimo s češkimi in hrvaško-srbskimi akademiki. Vabimo pa na svoj shod tudi vse prijatelje naše struje, da pridete in nas spoznate. Naj bo ljubljanski shod mogočna manifestacija skupnih idej in skupnega dela vsega naprednega jugoslovanskega in češkega dijašta.

V Ljubljani, 4. septembra. Eksekutiva narodno - radikalnega dijašta.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. septembra.

+ Novi cestni zakon. Deželni odbor je dal izdelati načrt novega cestnega zakona, s katerim naj bi se predvsem Ljubljani prizadel krt udarec. Načrt novega zakona je to nalog v vsakem oziru dosegel. Sredstvo, s katerim se je to doseglo, je preprosto. Izreklo so se sploh vse okrajne ceste za deželne ceste, tako, da bodo cestni okraji od sedaj naprej imeli opraviti zgolj le z deželjnimi cestami. Od stroškov, katere bodo prizadane deželne ceste, nosila bodo dežela 3/4, posamezni okraji pa samo 1/4. S tem je prevzela dežela najmanj 600.000 K novih letnih izdatkov. Cestni okraji pa bodo imeli vsega skupaj komaj 200.000 K letnih izdatkov. Od 600.000 K, prevzeti na deželo, odpade — ker se bodo pobiralne naklade — dobra tretinja na Ljubljano. Ljubljana bo tedaj za vse ceste po deželi letno več donašala, nego vši drugi cestni okraji skupaj! Odsek bodo Ljubljano in mesto na spodkopava, kar mi v cerkvih in v spovednicah s toliko težavo sezidamo. Meni se zdi, da v Ljubljani noben človek ne bere »Mladost«, ali pa so tam izgubili smisel za katoliška načela in pojmovanje pravih naukov sv. cerkve. Altroče, modernizem; to je že poganstvo . . .

Tako sodbo je izrekel goriški duhovnik. Nam je sicer popolnoma vse eno, kdo ima prav, ali goriški duhovnik ali Terseglav, zabeležili pa smo to stvar, ker je zanimiva ilustracija razmer v klerikalnem taboru in karakterističen dokaz, da so si klerikalci že v laseh, kdo prav tolmači katoliške nauke. Čuki jo bodo seveda potegnili z g. Terseglavom, ki jim obeta, da bodo deležni toliko večje milosti, čim večji lumbri bodo.

+ Volitev članov v pridobinjsko komisijo za II. razred se vrši v četrtek dne 9. septembra t. l. v Ljubljani v pisarni trgovske zbornice kranjske ob času od 9. do 11. ure do poldne. Glasovnice se oddajo na dan volitve osebno ali pa se jih pošlje po pošti frankirano. Glasovnice trebuje podpisati v priložiti volilno poverilo. Slovenska kandidata sta: Ivan Mejač, zborični predsednik in trgovec v Ljubljani, za mesto člena; Ivan Jelačin, trgovec v Ljubljani, za mesto namestnika.

+ Potrebo posojilo. Lepo delajo pri deželni vladi. Te dni so doставljali raznim strankam odloke deželne vlade na prošnje za odpis brezobrestnega posojila. A kakšni so ti odloki? V jekovnem odru so slovenske stranke dobile samonemške odloke. Na tiskanem formulirju

liška načela, glede katerih bi sploh ne smelo biti nesoglasja med katoličani. Po vsem, kar se čuje, je Terseglav zastopal nazore, katerih s katališkega stališča absolutno ni odobrati. Kot lajiki se ne bomo spuščali v preiskovanje, v koliko je ta nevolja raznih duhovnikov utemeljena. Pač pa utegne tega in onega zanimati pismo, ki je neki goriški duhovnik o tem govoril nekemu stanovskemu tovarišu. Slučaj je nanesel, da smo dobili to pismo v roke in hočemo iz njega priobčiti odstavek, ki se tiče rečenega govora. Ta odstavek se glasi: »Ne in ne!« Kmečki glas je že pravilno zavrnil Terseglav. Le še premalo. V Mirnu je Terseglav rekel: Če mladeniči greši v svoji živahnosti, pa posnemajte Kristusa, ki je povedal zgodbo o dveh sinovih, o katerih je imel oče najrajši tistega, ki je, čim bolj je bil prej grešil v mladostni lahkomisljenosti, tem bolj delal za cetočovo hišo — dočim mu je bil tisti sin, ki ga je vedno ubogal in vse izvrševal v slepi pokorščini, manj ljub. — Terseglavova trditev v »Slovencu« z dne 27. avgusta št. 195., kjer pravi, kaj je še mili povedati, me ne briga, ker je brezpomembna. Važno je, kaj je govoril v Mirnu. V tem govoru opravil Terseglav mladenično »živahnost« in je v njem občutno, da kdor greši v mladostni lahkomisljenosti, tem raje ga ima poznejše oče, a manj ljub je ocetu tisti, ki ga je vedno ubogal in vse izvrševal v slepi pokorščini. Ne mislim na visoko dogmatizirati, moralizirati in filozofirati, vprašam te samo: kje je zapisano v sv. pismu, da je izgubljeni sin živel skrajno nemoralno, da je zavrgnut v mladenični živahnosti in z nesramnim življenjem cum merecibis vso očetovo doto . . . in priseljek je k spoznaju stoprav takrat, ko ni imel jesti niti tega, kar so žrle svinje, katere je pasel. Da je oče sprejel sina, ki je bil zavrgnut in zopet najden, ki je bil zanj mrtev, pa je zopet oživel, to je unevno, ker ljubezen očetovska in materinska je ravno takova velika, da odpušča tudi največja zlodejstva. Kaže na tega izgubljenega sina opisuje Terseglav srečo izprijenega mladeniča, mladeniča, ki v svoji živahnosti in mladostni lahkomisljenosti zapusti očeta in kar najgrenejše živi, ko pa se razbit, uničen, lačen in zapuščen vrne k ocetu (recte k Bogu), bo ljubši ocetu (Bogu), kakor oni, ki mu je vedno zvesto služil in nikdar nič zagrešil. — Taka trditev je nesramna in mora razkrivati, da se to mesto kar pod roko oddala učiteljski kandidatinji Adeli Christof. Ako se uvažuje, da je Adela Christof obiskovala nemško učiteljišče v Hu-thovem zavodu v Ljubljani, ako se nadalje upošteva, da ta gospodinica nima niti mature, dočim čaka okrog 80 abiturientov ljubljanskega učiteljišča na nameščenje, se mora

Zupnišče v Sodražici.

Še lansko leto je sklical tukajšnji župnik tehnično komisijo, kakor tudi občane zaradi poprave župnišča. Načrt je bil obširno narejen in stopnice bi bile imele poseben trakt. Občinstvo je sicer bilo za dobro popravo župnišča, ne pa za nepotrebni trakt z novimi stopnicami in prizidom. Tudi dotična komisija se ni izrekla za neobhodno potrebo novih stopnic, kajti dotična komisija je konstatirala, da so občaste hrastove stopnice še popolnoma dobre. Patronat tukajšnje župnišča, ki ima prispevki peti del vseh stroškov, se je protivil iz istega vzroka novim stopnicam. Vsled tega je prišlo do sporazumljivja, da odpade projektirani trakt z nepotrebnimi novimi stopnicami in črtali so se tudi stroški zanje. Nato sled se je že volil stavbeni odbor, čigar predsednik je g. župnik in napravil zapisnik. Vse delo se je oddalo potom zmanjševalne dražbe in pričelo se je tudi z delom. Ne vem sicer pod kakimi pogoji je zdarski mojster g. Uršela prevzel delo, le toliko pa podnarjam, da za take nepotrebe in drage okraske na župnišče bo zahteval ogromno preplačilo. Nekateri žudomušni ljudje trdijo, da se dela enako stolčki sv. Lucije. No pa še vse to je malenkost! Modra glava tukajšnjega g. župnika si je omislila na dokaj umetni način, baje brez vsekoga dovoljenja stavbenega odbora, nove stopnice iz dragega umetnega marmorja, in tudi za sobe v prvem nadstropju, katere so v njegovo uporabo namenjene vse skozi in skozi drage parkete, dasiravno je bila v proračunu samo ena soba za parkete dolochenja. Kakor se vidi in čuje, bodo vsed drugih nepotrebnih del stroški za župnišče silno čez določeno sveto narasi. Župnišče bude bolj podobno razkošni vili, kakor pa bivališče ponižnega duhovnika. Saj pravi sv. pismo, da Kristus ni imel svojega, kamor bi bil glavo položil, ali za njegove namestnike pa zida pobožno ljudstvo draga krasna in z vso komoditeto opremljena bivališča. Ali se to ujema z nauki sv. pisma in Kristusu, čigar namestniki hočejo biti naši politikupiči duhovniki? Ali bodemo zidali zato njim draga bivališča, da bodo delali v njih bojne načerte, kako ugonobiti njim neenakomisleči ljudi, dasiravno so tudi ti davkoplačevalci, kateri plačajo vsak svoj del. Tisti, kateri bodo te dobre uživali, prispevali ne bodo ničesar. Ali gospodje vsaj za hvaležnost te dobrote, katero bodo brezskrbno uživali ne učite in ne ščuvajte k sovraštvi in prepiranju, pač pa oznanujte ljubezen, po naših Vašega mojstra. Vprašanje nastane, kdo bode čez proračun obilo narasle stroške plačati? Mi sicer neugovarjam dostojni popravi župnišča, odločno pa protestujemo proti takšnemu razkošju na račun nas davkoplačevalcev. Ako g. župnik ali pa stavbeni odbor iz svojega žepa poravnava te nepotrebe stroške, kateri bodo nastali čez proračun, dobro — ničesar ne bodo ugovarjali; ako jih pa nameravate nam davkoplačevalcem na tlinku obesiti, se pa prokleti motite, kajti pri kolavadiči bodemo temeljito obračunali; gruelo bodo po farovškem zidovju, in vesle se bodo nove stopnice. Patronat, ribniški graščak g. Rudež, se je tudi javno izjavil, da čez obstoječi del okrajnega glavarstva odobreni proračun in njemu odmerjeni peti del vseh stroškov ne plača ničesar več. Občina Gora se je odtegnila stroškom za popravo župnišča. Podobčina Vinice pravi, da ima, posebni na pergament pisani starci privilegij, da za popravo župnišča ne prispeva ničesar. In sedaj naj plačujejo z vsemi nepotrebnimi stroški samo tri podobčine? Kam pa pridemo mi kmetovalci, ko se nam hoče vse načrtežiti na naše že od velikih stroškov dokaj upognjene rame? Ni se poravnani dolg od stroškov nepotrebe in drage tožbe z bivšim županom g. P. in občino, katera se je po nasvetu in zastopstvu dr. Š-a do zadnje inštanci, brez dovoljenja deželnega odbora vleka, kjer so povsod puhle glave naših brihtnih velmož pogorele. Stroški za razširjanje šole so narasi čez 33 tisoč kron, in sedaj še stroški za župnišče?

Poglejte kmetovalci, obrtniki in trgovalci, kako se borimo v potu svojega obrazza za svoj obstanek. Vsak vinar gledamo, kako bodemo obrnili. V župnišču pa stavbeni odbor tako razkošljivo raznetuje tuji denar, tisti odbor, čigar prokleta dolžnost bi bila, da pazi, da ne bodo nepotrebni stroški za luksurijozno župnišče tolikanj prekoračili dovoljenega proračuna.

Kmetovalci se bodemo odločeno borili proti nepotrebnim stroškom. Ako jih je dovolil stavbeni odbor, naj jih plača on, ako si je pa g. župnik iz lastnega nagiba luksurijoznost dovolil, naj pa čez proračun doplača sam. Zahtevamo zapisnik stavbenega odbora na razpolago, da se bodemo

prepričali, iz kakršnega nagiba se je vse to dovolilo.

Načrt so farovski gospodje in njihovi oprode, kateri se jim obešajo na suknjo, dobro naredili. Denar za poravnavo vseh stroškov naj se natoma izposodi v farovski hranilnici. Občinska volitev ni daleč in mislite si! Večino imamo v občinskem odboru, sedaj, ko je zviti lisjak spokorno obzaljuje svoja prejšnja grda dejana, slovesno prestolil na naš stran, in ista večina nam bode vedno zagotovljena. Kratko malo: občinski odbor bode dovolil tudi zapravljivo prekoračeni proračun. Še celo na Žirmarske odbornike se zanašate, kateri so priznani kot zelo štedljivi možje. Katerega odbornika ne bode g. župnik zadosti pogladil, tistega bo skušal novousiljivi radikalno - klerikalni in zgoverni matador, pri času rujneg vinca na račun župnišča pridobiti.

Resnica v oči kolje, pravi pregovor. Tudi takaj bodo gospodje duhovniki in njihovi oprode stikali za dopisnikom, čes, kdo, da se je predprinjal, razkriti njihovo neopravljeno početje. Ali gospodje, motite se, ako mislite, da je ljudstvo za Vami. Menijo, da bodo znali preprečiti, da jim ljudstvo ne bode tega predprinjega čina oviralno. Ali častita farovska gospoda, v tem se motite! Kajti ljudstvo je uvidele, da Vam ni za drugoga, kakor za svojo lastno korist, vse drugo Vam je pa deveta briga, samo, da vi dosežete svoj namen.

Radovedni smo kakšno stališče bode v tej zadavi zavzemali deželni odbor. I no pa saj je itak znano, kako je sestavljen in česa je vse zmožen. G. župnik se bode prav laskavo priklonil, gospodje deželni odborniki pa bodo njegovo izjavo vzeli na znanje, in naposled ti kmeti pa vse plačajo. Zavest, da deželni odbor še ni zadnja inštanca, nas še osrečuje. Zanašamo se, da bode višja inštanca takemu samovoljnemu paševanju enkrat konec naredila.

Majhna mesečna soba
s hrano ali brez nje, se odda takoj.

Kje, pove upravičenje "Slovenskega Naroda". 3327-1

Dijaki
se sprejmejo
na hrano in stanovanje.

Kje, pove upravičenje "Slovenskega Naroda". 3330-1

Gospodična
iz boljše hiše, stara 14-16 let, ki obiskuje tukajšnje šole, se sprejme na stanovanje in hrano

pri družini, kjer bi imela družbo pri domači hčerki-kolarici. Klavir na prosti porabo.

Naslov pove uprav. "Slovenskega Naroda". 3342-1

Hišnik
ali hišnica (najraje zakonski par brez otrok) se sprejme. Mizarji imajo prednost.

Pismene ponudbe je poslati do 13. f. m. pod "Hišnik" na upravičenje "Slovenskega Naroda", kjer se izve tudi naslov. 3331-1

Išče se velika 3319-2

vinska klet
(transito) blizu postaje in suho, zračno skladnišče

Takošne ponudbe pod "skladnišče" na uprav. "Slovenskega Naroda".

Doktor 3350-2

Ivan Jenko
zopet ordinira.

Doktor 3350-2

prepričali, iz kakršnega nagiba se je vse to dovolilo.

Načrt so farovski gospodje in njihovi oprode, kateri se jim obešajo na suknjo, dobro naredili. Denar za poravnavo vseh stroškov naj se natoma izposodi v farovski hranilnici. Občinska volitev ni daleč in mislite si! Večino imamo v občinskem odboru, sedaj, ko je zviti lisjak spokorno obzaljuje svoja prejšnja grda dejana, slovesno prestolil na naš stran, in ista večina nam bode vedno zagotovljena. Kratko malo: občinski odbor bode dovolil tudi zapravljivo prekoračeni proračun. Še celo na Žirmarske odbornike se zanašate, kateri so priznani kot zelo štedljivi možje. Katerega odbornika ne bode g. župnik zadosti pogladil, tistega bo skušal novousiljivi radikalno - klerikalni in zgoverni matador, pri času rujneg vinca na račun župnišča pridobiti.

Resnica v oči kolje, pravi pregovor. Tudi takaj bodo gospodje duhovniki in njihovi oprode stikali za dopisnikom, čes, kdo, da se je predprinjal, razkriti njihovo neopravljeno početje. Ali gospodje, motite se, ako mislite, da je ljudstvo za Vami. Menijo, da bodo znali preprečiti, da jim ljudstvo ne bode tega predprinjega čina oviralno. Ali častita farovska gospoda, v tem se motite! Kajti ljudstvo je uvidele, da Vam ni za drugoga, kakor za svojo lastno korist, vse drugo Vam je pa deveta briga, samo, da vi dosežete svoj namen.

Radovedni smo kakšno stališče bode v tej zadavi zavzemali deželni odbor. I no pa saj je itak znano, kako je sestavljen in česa je vse zmožen. G. župnik se bode prav laskavo priklonil, gospodje deželni odborniki pa bodo njegovo izjavo vzeli na znanje, in naposled ti kmeti pa vse plačajo. Zavest, da deželni odbor še ni zadnja inštanca, nas še osrečuje. Zanašamo se, da bode višja inštanca takemu samovoljnemu paševanju enkrat konec naredila.

Majhna mesečna soba
s hrano ali brez nje, se odda takoj.

Kje, pove upravičenje "Slovenskega Naroda". 3327-1

Dijaki
se sprejmejo
na hrano in stanovanje.

Kje, pove upravičenje "Slovenskega Naroda". 3330-1

Gospodična
iz boljše hiše, stara 14-16 let, ki obiskuje tukajšnje šole, se sprejme na stanovanje in hrano

pri družini, kjer bi imela družbo pri domači hčerki-kolarici. Klavir na prosti porabo.

Naslov pove uprav. "Slovenskega Naroda". 3342-1

Hišnik
ali hišnica (najraje zakonski par brez otrok) se sprejme. Mizarji imajo prednost.

Pismene ponudbe je poslati do 13. f. m. pod "Hišnik" na upravičenje "Slovenskega Naroda", kjer se izve tudi naslov. 3331-1

Išče se velika 3319-2

vinska klet
(transito) blizu postaje in suho, zračno skladnišče

Takošne ponudbe pod "skladnišče" na uprav. "Slovenskega Naroda".

Doktor 3350-2

Ivan Jenko
zopet ordinira.

Doktor 3350-2

Predstave ob delavničih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. ur

Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. ur dopoldne in

ob 8., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. ur popoldne.

Vseko soboto in med nov program

Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Prvi Kinematograf Pathé

proj. "KINODESONIE"

Dunajska cesta, nasproti kavarne "Evropa".

Deni prostorium: I. prostor 50 h,
II. prostor 50 h; I. prostor otroci 30 h,
II. prostor otroci in vojaki do narednika
20 h. — Vsek četrtek in sobota
od 3. do 6. predstava sta učenje
po zmizani ceni: I. prostor 20 h, II.
prostor 10 h. — Abonemant: Nekd.:
I. razred 12 komadov za 5 K, II. razred
12 komadov za 3 K. 3321

Elegante stanovanje v vili

• 4 sobami, verando, kopalno sobo in pritiskinami, se odda za mesec November.

Več se izve v stavbi pisarni F.
Supančiča, Šubičeva ulica štev. 5.

Kupim dobro ohranjene sode za vino

od 15 do 25 hektolitrov.

Naslov se izve pri upravičenju "Sloven. Naroda". 3131-7

!! Več čevljarskih pomočnikov !!

sprejme takoj 3304-3

Anton Štirn, Spodnja Šiška 22.

Hiša na prodaj:

V Spodnji Šiški se proda iz prostote hiše, obstoječa iz 4 prostornih stanovanj, nekoliko vrta in 1440 štiristotkih m sveta zraven hiše.

Več se izve pri lastniku biše v Sp. Šiški, Kmetiška ulica št. 21L 3290-2

Hiša z dobre ideje gostilno

na Bohinjskem jezeru

se zaradi odpotovanja pred slov. gostilničarju. Hiša ima 10 sob, urejenih za tuje, lep vrt in verando. — Vprašanja pod "št. 100", Sv. Janez, Bohinjsko jezero. 3264-2

prodajalka

prvo moč, izvežbanega v manufakturi in mešani stroki za glavno trgovino v Litiji in

prodajalko

s takojšnjim vstopom za podružno trgovino v Kresu cab ob juž. zelenicni. Plača po dogovoru.

Prijazne ponudbe je pošiljati na naslov: E. Elsner v Litiji. 334-1

Išče se velika 3319-2

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih špecialnih znamk ter posameznih delov.

Izpostavljanje koles
prejem koles za emajliranje, ponikanje ter popravila

13 solidno in ceno. 2954

Karel Camernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Sukna in modno blago za oblike pripravne firme

Karel Kocijan

2 krojaška pomočnika

ki snata vsaj nekaj nemiko, sprejme v trajno, dobro službovanje 3305 3

C. Benedikt, Wolfsberg, Koreško.

Učenca

sprejme takoj 3297-3
J. Kralj, mizarski mojster

Jšče se

Janez Ude, rodom iz Ljubljane, po poklicu pekovski pomočnik, ki se je izučil pri g. Brezina v Šiški. Delal je nasadnje v Celovcu, kjer je tudi mende doslužil vojaščino.

Njegov naslov naj se izveli na natančni načem upravnemu ali pa M. Alejo Abina, 168 North Halsted Str., Chicago, Ill. U. S. A. 3:7-2

Slovenska tvrdka čevljev

domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK

čevljarski mojster

Kongresni trg štev. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

347-36

Naznanilo prodaje.

Upniški odbor konkursne mase Viktor Škerija, trgovca v Ljubljani in na Igu, je učlenil, da se pusti prodati premoženje Viktor Škerija

na javni sodni dražbi.

Sodna dražba se bodo vršila

dne 10. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne

v Rudniku št. 24 in se bodo potem nadaljevala prihodeje dni na Igu. Prodajalo se bodo razno špecerijsko blago, sukneno blago, blagajno, čevlji, vino, vezovi ter sploh v špecerijsko trgovino spadajoče blago.

Prodajalo se bodo posamezno v partijah ali skupno.

3816-2

Upravitelj konkursne mase dr. Žrau Novak, odvetnik v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 3.

Odvetnik

dr. Karl Sturm

vljudno naznanja

da je odpril odvetniško pisarno
v Črnomlju.

Šolske potrebščine
vseh vrst
se dobe po najnižjih cenah

Narodni knjigarni
v Prešernovih ulicah št. 7.

Spremoga pisarja

sprejme 3217-2
notar DETIČEK v Celju.

2 trgovska pomočnika

eden starejši, eden mlajši moč,

blagajničarka

1 - 3165 0
en učenec

se sprejmejo

v trgovino mešane stroke

s 15. septembrom ali pozneje.

Jv. Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Trgovski pomočnik

prva mod. izvuren v železnini in špeceriji, dober prodajalec, deli v 6

tednih časih pri trgovcu Franu

Piček v Lublanu. 3205-8

Vod mokrovana

mesečnih sob

s posebnim vhodom se odda takoj

ali pozneje v Florijanski ulici št.

24. pri hišem lastniku. 3203-2

Ugoden nakupostankov

40 metrov cefira, barhenta, flanele, ovala itd. lepo razdeljenih v

kose od 1 do 8 metrov pošljite po

postriži 16 krom

vrlo znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata

v Podbrdach.

Narečite takoj

Priporečje 862 19

Vaše blagorodje!

Vašo cenjeno pošljitev smo ob-

držali z največjo zadovoljnostjo, ho-

čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci

in priporočati Vašo cenjeno firmo

svomj znancem. J. V.

Frydek, 14. januarja 1908.

Na dobre in drobne po nizkih

cenah priporočam svojo bogato

založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh

vrst kramarskim blagom

354 in pleteninami. 36

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zalogra kranj. glavnikov.

Anton Skof

.. Ernest Jevnikarjev naslednik ..

Dunajska c. v hiši gostilne št. 6'

8559

All že imate

brezplačno

knjigo?

Ako ne, pa

se potrudite, da jo dobite

Imamo prav zanimivo be-

riovo, ki ob-

segajo dragoc-

ene nasvete za bolnike in

zlasti opozarja na do-

brojnem učil-

nik galvan-

skoga trajne-

ga toka pri

mnogovrst-

nih, bi lesnih

živčnega si-

stema. Bolni-

ki, ki po pre-

mognih po-

izkuših sma-

trajo svojo

bolezen za neozdravljivo, bodo v tej bro-

šuri gotovo našli tolažbe in pomoči.

Elektro-terapevtično postopanje po-

more, večkrat, ko kopeli, masaže in zdra-

via popolnoma odgovodo. Protiv sprednjih

zlivčnih slabosti, revmatizma, točavam,

pomorskih spanj, potresti, ne-

vrailjig, motenjem probave, slabot-

nosti vse vrst, malekrvnosti in

manjšim ženskim bol-začim se je elektro-

čno zdravljenje v mnogih slučajih si-

jajno obneslo.

Zahajevate to knjigo, in pošljemo Vam

jo radi

gratis in franko

pod z: prto kuverta in brez vsake ob-

veznosti.

3324-1

Elektro-terapevtička ordinacija

Dunaj, I. Schwangasse 1, Mezzanin,

Avt. 1/2.

8/IX. 1909.

Eugen za brezplačno knjigo.

Na

"Elektro-terapevtičko ordinacijo

na Dunaju, I. Schwangasse

1, Mezzanin Avt. 1/2.

Prosim pošljite mi knjigo:

"Razprava o moderni elec-

tro-terapiji"

gratis in franko pod zaprt ku-

vert.

Ime: _____

Naslov: _____

Papirna stroka.

Velika trgovina s papirjem še mladega, spremnega predajala, ki se da porabititi tudi za potovanja.

Ponudbe s označenjem referenčno, zahteve glede plačila je poslati s pri-
loženo fotografijo pod "marljiv" na uprav. "Slov. Naroda". 3323-1

Povodom začetka šole

3263-4

modna trgovina P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte
za dijake in dijakinje

perilo, klobuke, čepice, majice, nogovice, rokovice,
dežnike, kravate, naramnice, podveze, žepne robce,
glavnike, krtače, milo, predpasnike, pase, torbice,
... gumbe, moderce, telovađne čevlje itd. . . .

Pontigamska pivnica Sv. Petra cesta 47

344-1

priporoča izborni kraški teran, Colaričev cviček, bel in rdeč

iz Drenove ter priznano dobro Pontigamsko marčno pivo.

Jutri, v sredo, otvorila se bode
vinska klet

v kateri se bode točilo

izborne istrško vino, belo in rdeče po 56 vinarjev liter.

Za izborne in ceno kuhišo je dobro preskrbljeno.

Sprejme se več gospodičen v kuhiški pouk, katere lahko

dobivajo tudi hrano.

Marija Rozmann, restavratka

Št. 1064/m. š. sv.

Razglas.

Vsled razpisa o kr. deželnega šolskega sveta z dne 31. avgusta t. l.
pod št. 5061 se prične

na mestnih ljudskih šolah šolsko leto 1909/10

dne 17. septembra 1909

s klicanjem sv. Duha in potem takoj z rednim šolskim poukom.

Vpisovalo se bodo dne 14. 15. in 16. septembra t. l. v šolskih prostorih,
t. j.: za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopu v Komenskega
ulici št. 17; za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopu na Cajožovi
cesti št. 5; za III. mestno deško ljudsko šolo

Ameriška poročila.

* »Avstrijska hiša«. V New Yorku pomaga avstrijska vlada vzdrževati za svoje izseljence takozvani »Avstrijski naselniški dom«, ali kratko rečeno »Avstrijsko hišo«. Tu kaj so ostajali avstrijski izseljenec, dokler niso dobili dela v New Yorku, ali dokler se niso odpeljali na zahod. Izseljenici so morali sicer vse plačati, stanovanje in hrano, vendar so ostajali v naselniškem domu, ker si kot tuje niso mogli kaj boljšega poiskati. Avstrijska viada je dajala temu domu 4000 dolarjev letne podporo, toda od teh 4000 dolatjev ni prišel niti vinar v korist izseljenecem. To avstrijsko podporo so dobili ravnatelj imenovanega doma neki čifut, potem pater Kazimir Zakrajšek in oskrbnik Jakopič in menda nekatere nune, ki so imeli skrbeti za red in snažnost v »Avstrijski hiši«. Zadnji čas so se pa začele množiti pritožbe, da je hrana nezdrava, da so postelje gnile, da je polno mrčesa; sploh, da je v »Avstrijski hiši« takšno, kakor pri eigenih. Poleg tega se je govorilo, da je tudi za moralno slabov skrbljeno, vključ težmu, da so izseljenice nadzirale patri in nune. Ker ni bilo konec pritožb, je uvedla naselniška oblast preiskavo. Pri preiskavi so prišle presenetljive stvari na dan. Izkašalo se je, da so moralni izseljenici plačevali slabo, neužitno hrano kot dobro; v poslednjih vse rujavo stenice, cela hiša polna šenkov. V hiši je bil oltar in gramofon. Kadars se je ljudem zljubilo, jih je zaigral gramofon, in pari so se zvrstili okrog oltarja. Posebno se je to dogajalo, kadar je prišlo več novih izseljenic, ki so imeli s seboj različne močne pijače. Pater Kazimir je večkrat zbral najlepša dekleta ter se sol z njimi fotografirat. Končni uspeh preiskave je bil, da je dala naselniška oblast »Avstrijsko hišo« zapreti. Za tamkajšnje avstrijske reprezentante je to velik škandal. Bili so vajeni, da se jih je smatralo za nekaj višjega, nekaj plemenitejšega, kakor pa vsakdanje Amerikanke. Prirejali so velike nemške slavnosti; prirejali so bankete v hotelu Astor po 10 dolarjev za osebo; sprejemali in preskrbovali so dunajske pevce. Vse to so delati z denarjem siromašnih avstrijskih izseljencev! In sedaj taka blama! Še hujša sramota je pa to za katoliškega patra, Slovence Kazimirja Zakrajska in njegove podrejene nune. V »Avstrijsko hišo« je prihajalo mnogo Slovencev in Slovenc, ker se jih je od duhovske strani z goljufivimi pretvezami notri vabilo. Ti so stradali, jedle so jih usi in stenice, pater Kazimir, je pa hodil kot kavalir po New Yorku. — Avstrije so izgubili vsed tegata škandal. Še tisto malo ugleda, kar so ga imeli med Amerikanci. Izobraženi Slovenci so se že preje sramovali priznati, da so Avstriji, po tem škandalu pa so med amerikansko javnostjo še bolj osramočeni. Omenjena Avstrijska hiša je bila pod pokroviteljstvom katoliškega društva, ki mu je menda ime »Rafael«, in ima svoj sedež na Dunaju. Družba — tudi naši klerikali imajo podružnico tega društva — je berila po celi Avstriji za prispevke, češ, da podpira avstrijske izseljence, v resnici je pa podpirala samo duhovnike in nune ter nekatere avstrijske postopeče v New Yorku, za izseljence so pa ostale samo — maše in nesmaga. Da, da, tako znajo klerikalne družbe: Sebi ponagaj z denarjem, revezem pa z mašami!

Milijon dolarjev škode. Velikanski požar je opustošil Monticello, znano letovišče. Na Main St. so plameni upeplili 36 hiš, med temi tri hotele, prodajalne in stanovanja. Šele zjutraj se je posrečilo požarni brambi požar obvladati, potem ko so ognjegasci več hiš z dinamitom razstrelili, da so tako onemogočili plamenom se še bolj razširiti. Trije hoteli, ki so bili z letoviščniki, največ iz New Yorka prenapolnjeni, so postali žrtva plamenov. Gostom se je posrečilo večji del svoje imovine rešiti. Nacionalna banka, obe tiskarni in vse prodajalne, razumene so upepljene. Zgodaj v jutro se je končno vendar posrečilo, da so rešili stanovanja, ko ste že dve letni hiši pogoreli. Požar je izbruhnil v postaji za električno razsvetljavo v zadnjem delu Palatine hotela. Močan veter je podpial plamen in ognjegasci, ki so kmalu prišli na pogorišče, niso mogli nicesar opraviti. Mogočni plameni so si predjeli pot skozi streho ter od tam preskočili na sosedna poslopja. Neki hotel je od postaje samo par krovov oddaljen in plameni so se ga takoj lotili. Medtem pa so bili gostje, kakih 50 na številu, opozorjeni na nevarnost in so pobegnili v sosedne hotele. Iz sosednih vasi so prišli ognjegasci na pomoč toda človeška moč že ni mogla več premagati uničenja elementa. Edina pomoč je bila dinamit. Škoda je milijon dolarjev. Letoviščarji so se vsi rešili.

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Čevljarine:

Josipina Herisch
zalog čevljev češke tovarne,
Židovske ulice št. 7.

Združeni čevljarij
trgovina s čevljimi za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice štev. 14.

Gostilne, restavracije:

Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnische ulice štev. 6.

Galanterijsko blago:

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta štev. 12

Knjigarne:

Narodna knjigarna
zalog papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ivan Vrečko
trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta štev. 31.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čižmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Resljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Manufaktурno blago:

Janko Češnik
„pri Češniku“
trgovina z manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevec
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s suknem blagom,
Stritarjeve (Špitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7

Manufakturna trgovina
„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice štev. 1.

A. & E. Skaberne
trgovina z manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg štev. 10.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan
manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistrata.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg štev. 23.

Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Feliks Urbanc
trgovina z manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Matej Orehek
trgovina z mešanim blagom,
zalog modernih oblek,
Kolodvorske ulice štev. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg.

E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg štev. 19

Katinka Widmayer
trgovina z vsakovrtnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solncu“ za vodo.

Peki:

Avgust Jenko
pekovski mojster,
Marija Teresija cesta št. 7.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilšče za šivanje perila,
Poljanska cesta štev. 22

Posojilnice:

Kmetska posojilnica
ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta štev. 17.

Obrtno pomožno društvo

I. Z. Z. O. Z. Judovske ulice,
sprejema hranilne vloge in daje posojila.

Slaščičarne:

Rudoif Bischof
slaščičarna,
Židovske ulice št. 8.

Jakob Zalaznik
slaščičarna, kavarna in pekaria,
Stari trg št. 21.

Specerijsko blago:

Josip Boltar
trgovina z mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Štefan Mencinger
trgovina s specerijskim, delikatesnim
in mešanim blagom,
Martinova cesta štev. 18.

T. Mencinger
trgovina s specerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Tapetniki:

Anton Obreza
tapetnik in dekorater,
Šelenburgove ulice štev. 1.

Urarji in zlatarji:

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatino in srebrino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3

Usnje:

Fran Mally
trgovina z usnjem
Resljeva cesta štev. 2.

Josip Seunig
zalog vsakovrtnega usnja in čevljarskih
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:

Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice štev. 5.

F. Meršol
trgovina z drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predstiskarija.
Mestni trg štev. 18.

Vrtnarji:

Anton Bajec
cvetlični salou pod Trančo,
vrtnarja Karlovská cesta št. 2.

Zastopstva:

Jakob Bončar
zastopnik in zalog valjčnega milna
Vinko Majdiča v Kraju,
Vegove ulice štev. 6.

Jakob Bončar
zastopnik in zalog valjčnega milna
Peter Majdič v Jančah,
Vegove ulice štev. 6.

Železninske trgovine:

Valentin Golob
trgovina z železino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg štev. 10.

Ključavnici:

Jos. Rebek
ključavnitski mojster,
Francovo nabrežje štev. 9.

Slikarji:

Filip Pristou

slikar špecialno le za napise in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan N. Adamčič
prva kranjska vrvara in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg
sokolske potrebščine, izdelovanje in vezenje
zastav, kakor vsakovrstne druge vezenine itd.

M. Franzl
mehanično pletenje na stroj,
Prileg štev. 10.

Brata Hlavka
izdelovalci kirurgičnih in ortopedičnih
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a.I.

Fran Kollmann
zalog porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj
nasi. Karel Magič
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Mally & dr.
parna pekarna
Resljeva cesta št. 2

Fr. Ševčík
puškar in trgovec z orožjem,
Židovske ulice štev. 8.

Josip Škerlj
specijsko podjetje
Kongresni trg št. 16.

Jos. Škerlj
prevoz pohištva,
Kongresni trg št. 16.

Josip Vidmar
zalog dežnikov in solnčnikov
Pred Škofijo št. 19
Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Fr. Pärkelj
plakater, reklamno podjetje in snaženje sta-
novanj in okenj.
Šelenburgova ulica št. 6.

M. Rosner in drug
v Ljubljani 5891
poleg Kozlerjeve pivevarne.

SODI

prav međni za vino pripravljeni, en
del od žganja, v obsegu

od 1 56-70 ed 1 180-250

“ 100-120 “ 250-450

“ 120-180 “ 500-700

nadalje sodi z vratelj od 800, 900,
1100, 1200, 1300, 1400, 1500 in 1600 i
se dobre po prav nikoli osal pri tvrdki

M. Rosner in drug
v Ljubljani 5891
poleg Kozlerjeve pivevarne.

H. Volk

v Šočtanju, Štajersko

Kemična
pralnica

Mlad, spreten detajlist

kolonijalne stroke, ki zna slovenščino in nemščino v besedi in pisavi, se sprejme. Samo ponudniki s prve vrste referencami naj natančno ponudbe s prepisi izpričeval in fotografijo pošljejo na 3287-2

Julija Meini, Import kave, Dunaj, VIII.

Sobnoslikarska in pleskarska tvrdka Speletič & Remžgar

Rimska cesta štev. 16 v Ljubljani
se priporočata slavnemu občinstvu za vse v to stroko spadajoča
dela v Ljubljani kakor na deželi.

Delo solidno!

1296 29

Cene primerne!

Družbe
sv. Cirila in Metoda
za Istro.
3 178

Izvrstno sredstvo
proti vsakemu
kušlju in katarju.

PRSNI BONBONI

Zavitek 20 vinarjev.

Debi se povsed.

Glavna zalogu: PAVEL BAAR, Varaždin, Hrvaško.

Prva borovska orožnotvorniška družba
Peter Wernig

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem.

C. kr. dvorni dobavitelj Iznajditelj in izdelovalc »Triumph-Rifled vrtanja« in »Wernigove univerzalne vrtanje« z najgostejsim, neprekosljivim vrtanjem, kakšnega še ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah. 2244-13

P. n. lovci priporočajo svoje

Izdelke prve vrste in pa kakor pero lahke tricevke, kratke lovške puške, dvocevke za šibre in krogle, risane dvocevke (Bockgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke puške in pa Wernigove štricevne puške.

Priporočani svoje puške za krogle, kaliber 93 mm, preizkušene na različne strele. Kot največjo novost za dvocevke za šibre in krogle priporočam patrone z niklastim plastičem 93 mm s svinčeno ostjem in 93 mm patroni z legirnimi strelji in papirnim vodom. — Cenovnik zastonj in franko.

Št. 21 161/VIII ex 1909.

3234-3

Razpis.

Pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani se bodo zgradile skladische za tobak.

V svrhu ugotovitve tega dela se razpisuje

javna ponudbena razprava

in sicer naj se predlože ponudbe

do 25. septembra ob 12. uri opoldne

pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani.

Natančnejši podatki so razvidni iz razglasu v uradnih listih „Wiener Zeitung“ in „Laibacher Zeitung“.

Podatke daje tudi c. kr. tobačna tovarna v Ljubljani ob navadnih urah, kakor tudi stavbno tehnični oddelek c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne režije na Dunaju IX, Porzellangasse 51 ob delavnikih od 10. ure do popoldne do 2. ure popoldne.

C. kr. glavno ravnateljstvo tobačne uprave na Dunaju,
dne 23. avgusta 1909.

Za c. kr. sekcijskega načelnika in glavnega ravnatelja:
Merkli, l. r.

Salon za damske klobuke A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari št. trg 21. Podružnica v Kranju.

Sprejema se že sedaj

zimske klobuke v preformanje in popravilo
ter se obenem priporoča cenjenim damam
za nadaljnjo naklonjenost.

1591-24

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Najnižje cene.

Zunanjja naravnika izvršujem točno.

Klučničarstvo Ig. Faschinga vdova

Pojanski nasip štev. 8.
Reichova hiša.

Jezerske in solinse dele.
Cene zmerne. Popravila se
točno izvršujejo.

Največja zalogu navdih do najfinjih
otroških vozičkov

in navadno do najfinjajo

Žimo.

M. Pakič
v Ljubljani.
Naravnina naravnika se
poljija s povratom.

Jos. Rojina

kroča prve vrste

Šelenburgove ulice št. 5

nasproti glavne pošte

konkurira z nevečjimi tvrdkami glede čimvega kraja
in elegantne izvršitve.

Tvorniška zalogu nojt. angl.
in franc. specijalitet blugu.

Zavod za uniformiranje.

Ciril-Metodove drožje

Te žitne drožje, izborne po
kakovosti, se priporočajo go-
spodom pekom, trgovcem in
slav. občinstvu. Prodaja jih

v korist Ciril-Metodovi družbi
po nizkih cenah samo

Maks Zaloker

v Ljubljani

v lastni hiši

Klažeške ulice št. 17 in

Rečne ulice št. 5.

v korist Ciril-Metodovi družbi!

Odlikovana

Prva kr. tvornica klavirjev

Ljubljana

Šmicerje ulice 5

Rudolf A. Warbinek

Praporila svoje prve vrste, za vse
podnebja solidno naravno pianino,
klavirje in harmonike tudi zimski
klavirje.

za gotov donar, na delna
odplačila ali napovedo.

Poprave in reguliranje se izvršujejo
in vsej možni načini.

Načrtevne storitve na Ančetje Jez.

Št. 105.

Deška meščanska šola v Krškem.

Vspremo učencev v meščansko šolo in enoletni učni tečaj (4.

razred) se vrati

dne 13., 14. in 15. septembra.

Ravnateljstvo.

Kupujte in zahtevate edino le Ciril in Metodov čaj

v zavirkah po 10, 20, 30, 50 in 70 vin.

ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Dobiva se povsed.

Glavna zalogu pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo

v Ljubljano. Rožna učna št. 41

Tople in lužne kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postavlja Zubok in postajališče Zagorjunske železnice Kopališče Stubica.

Sezija od 1. maja do 30. oktobra.

Topli vrelci 53° C topote in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina, revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, eksudativ, živčnih bolezni, kožnih bolezni, prebolelosti. Najboljša poraba vrelskega mahovja, enakega onemu v Francovih varih. Kopališča zdravnik. Ždravilna godba. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica. Najenejša brezkonurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITETA.
Soba od K 1— naprej. Pojasnila in prospekti daje Kopališča uprava Kopališče Stubica na Hrvaškem. Pošta Zubok. Brzjavna postaja Stubica. Postaja za interurban telefona.

1510—1

c. kr. prva državna gimnazija v Ljubljani

Zemanova ulica št. 10, zraven „Narodnega doma“.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji se prične šolsko leto 1909/10
s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 18. septembra 1909.

Nanovo vstopajoči učenci se bodo vpisovali za prvi razred dne
15., za ostale razrede dne 16. septembra od 9. do 12. ure.

Učencem, ki so dosegli obiskovali ta zavod se je zglasiti dne 17.
septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se čitajo v naznailu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. dež. šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, št. 2354 se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinski razmerah pridajojo c. kr. okr. glavarstvom v Čnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali okrajnini sodiščem v Kamniku, Kostanjeviču, Mokronogu in Višnji gori, v ljubljanske gimnazije sprejemati samo po dovoljenju c. kr. deželenga šolskega sveta. — Dotični roditelji naj si torej pravočasno izposlujejo to dovoljenje.

3246-2

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani
dne 31. avgusta 1909.

Št. 4136/09.

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje v svrhu dobave potrebnih
mehkih in trdih desek, obročev, bukovih in
hrastovih sođov, premoga in koksa

za leto 1910 oziroma 1911 konkurenčno razpravo

Pismene ponudbe, vsaka pola kolkovana s kolkom 1 K in s poboticico, ki snaša 10% od zasluga za leto 1910, vloženega pri kaki c. kr. blagajni in napisom na vnanji strani ovita: „Ponudba za dobavo . . . . . k. št. 4136 ex 1909“ morajo se dopolniti podpisani c. kr. tobačni tovarni najkasneje

do 28. septembra 1909 do 11 ure dopoldne.

Za leto 1910 potrebovalo se bodo sledeče množine:

4 m dolge, 14 mm debele mehke deske, okoli:

14.000 kosov	19 cm širokih desek	5.000 kosov	31 cm širokih desek
14.000 "	21 "	5.400 "	33 "
8.000 "	23 "	3.600 "	35 "
8.000 "	25 "	1.200 "	37 "
8.000 "	27 "	800 "	39 "
5.000 "	29 "	"	"
		73.000 kosov.	

4 m dolge 20 mm debele mehke deske, okoli:

4.000 kosov	19 cm širokih desek	1.000 kosov	31 cm širokih desek
2.000 "	21 "	1.000 "	33 "
1.000 "	23 "	500 "	35 "
500 "	25 "		

Mestni dekliški licej.

Vpisovanje v III. razred liceja bode dne 16. septembra od 9.—12. ure, sprejemna izkušnja pa dne 17. sept. ob 8. uri.

Gojenkam, ki so bile že na zavodu, se je javiti dne 17. sept. med 10. in 12. uro.

V I. in II. razred liceja in v I. letnik višje dekliške šole se zaradi pomanjkanja prostora, oziroma zaradi opustitve šole, deklice nanovo ne bodo več sprejemata.

Natančnejša pojasnila v zavodu na črni deski.

3298—2

Ravnateljstvo.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo

se bo vršilo dne 14., 15. in 16. septembra dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure v društveni hiši v Vegovič ulicah št. 5.

Redni pouk se prične 18. septembra.

Pogoji vprijetja:

1) Društvenina staršev 4 K na leto, za kar dobivajo društvene muzikalne brezplačno; 2) vpisnina za vsakega učenca 2 K; 3) ukovina: a) za klavir, violino, viola, violončelo, kontrabas, flauto, klarinet, oboe, fagot, rog, trobento, pozavno ali harfo po 4 K na mesec; b) za solopetje po 8 K na mesec; c) za teorijo in zborovo petje v šolskem zboru po 2 K na pol leta; d) za zborovo petje v dijaskem zboru po 1 K na pol leta; e) za pripravljalni tečaj zborovega petja odraslih po 2 K na mesec; f) za harmonijo po 2, odnosno 1 K na mesec; g) za kontrapunkt in kompozicijo po 4 K na mesec; h) za glasbeno zgodovino po dogovoru; i) za ensembleske vaje po 1 K na pol leta.

Odbor „Glasbene Matice“.

MOTORJE

nejboljšega sistema, železne
blagajne, stavb. potrebštine,
mline in stiskalnice za gro-
zdje in sadje in vso drugo železnino
dobavlja po najnižjih cenah
slovenska veletrgovina z železnino

Jr. Stupica
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.

1449 28

Ivan Jax in sin

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17

priporočata svoj bogato zaloge

voznih koles.

358 36

Šivalni stroji

za ročni in obrat.
brezplačni kurz za vozenje v hiti

Pisalni stroji, ADLER.

Čudovito nizke cene, kakov v obče priznato.

Največja izbira je samo v
Angleškem skladišču oblek

3226 1 Ljubljana, Mestni trg št. 5.

čez 3000 kom. jesenske in zimske obleke za gospode in deklice od 10 K
višje, čez 1000 kom. površnikov in raglanov od 12 K višje, čez
3000 peletin od 8 K višje, čez 15.000 kom. najnovejše konfekcije za
dame in deklice, kakor jopicice, paletoti, mantilije, polerine, kostume,
krila in bluze, čez 2000 kom. oblek za otroke od 4 K višje.

— O. Bernatovič. —

J. Kunst

Ljubljana
Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

instanca izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izboru.

Vsakršna naročila se izvršujejo točno
in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo
in zaznamujejo. — Pri zunanjih
naročilih naj se blagovoli vzorcev po-
slati. 36

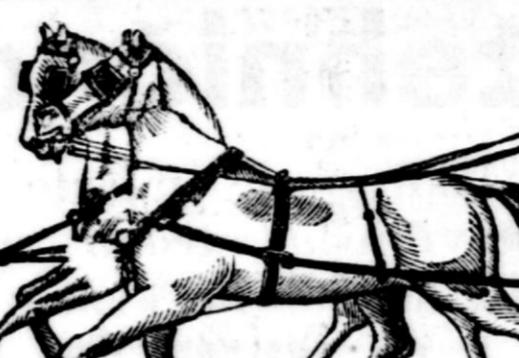
Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z
zlatarno in srebrarno.

Stari trg 26.

Popravila se izvršujejo
točno in ceno.

JOSIP STUPICA

Jermacnar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6
Priporočata svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljeno
kočije, druge vozeve in
najrazličnejšo vprežno :

opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarško obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že obrabljene
vozeve in konjske oprave.

Br. Hlavka

Prešernove
ulice št. 5.
Atelje za ortopedične aparate in
bandage.

Izdelovatelj kirurgijskih medicinskih
instrumentov in vseh potreb-
ščin za bolnike.

Anton Krejčí

Ljubljana, Wolfove ulice št. 5
priporočata svojo bogato zalogo
najmodernejših, najnovejših

kožuhovin,
klobukov in čepic

Prevsoma tudi vse v to vrsto
spadajoče napravila proti naj-
nižjim cenam. Kupuje tudi vsekodnevno
kmete obvladne in jih
najbolje plačuje.

Blago cene in solidne.

Ateliere „VIKTOR“

fotografski umetni zavod

Beethovenove ulice št. 7. —

Modna trgovina

F. JUST - MASCHKE

Ljubljana, Židovske ulice št. 3.

priporoča po najnižji ceni

elegantne klobuke

za dame in otroke

kakor tudi bluze, spodnja krila, predpasnike, pasove, zimsko perilo, itd.

Zunanja naročila točno in vestno.

Podjetje betonskih stavb

Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodometov, korit in vodovodnih mušlev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strop. — Zaloga kameninaste blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovno izvedena. Cena najnižja. Jamstvo.

Zastopnik svodov patent „Thru“.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko
za prava 860—57

Puchova kolesa

Puch-Special' K 150

Curier-kole K 115

Najbolj. pnevmatične Reithofferjeve

Najnovejši šivalni stroji od

66 K naprej.

Za prekupovalce ista cena, kakor

v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Osrednjo kurjavo in prezračevanje

vseh sestavov postavlja

Češki specijalni zavod: strojna tvornica

Jan Štětka

Praga-Kralj. Vinohrady, Fričova ulica št. 892.

Pošebnost: stavbe železničnih rastlinjakov

in njih opremljenje s toplo vodo. 3281—2

Etažna kurjava s štedilniki za stanovanja z 2, 4 ili 6 sobami.

Železne konstrukcije streh, mostov itd.

Slovenec! Največja narodna

KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani. Stari trg št. 28

priporoča 3227—47

krasne BIUZE v težki

svilni, volni in drugem modernem blagu

najnovija moda krila, kostume, dolne plavke, otroške oblačilice, kracice, opreme, kvadrant, vsevršno perilo in druga oblačila. Nujno naj-
novija otroška krila, kostume, plavke, perilo, matice, naprave, ročevke, jopicice in druge plavke. — Fine zavorne
zavorne, ovratnice, struge in druge perilo za gospode.

Zunanja naroda se izvršuje tako in težki.

Ocenje radi male redje brez konkurenco.

Tiskov! Tiskov!

Patentirano v 30. državah.

Letošnja huda zima je pokazala, da presega gledo trpežnosti vsako drugo opeko

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zaleti je imel edini izdelovatelj za slovensko Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.

Ravnatom se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: Ivan Jelačin v Ljubljani.

Za večjo trgovino na deželi so še trgovske izobražene 3292-2

blagajničarka

s prakso. Ponudbe s prepisi spričeval, referencami in z navedbo zahtev naj se pošte na tvrdko:

SLAVOJ JENKO,
Podgrad, Ketrn.

368 : 7 Vsa parketska dela

prevzem
ter tudi daje material
Josip Puh
Gradske ulice 51
Ljubljana.
Ceno! Solidno!

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po $\frac{1}{2}$, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznane in strokovne
preizkušeno najboljši.

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnati barv, firnežev, lakov
in steklarskega kleja.

Zahvaljujte cenike!

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
Štev. 216.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbrane

G. AUERjevih dedičev
Ljubljana Wolfsove ulice štev. 12 Ljubljana

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Vel. glavnica K 3.000.000.
Podružnica v Spiljetu.

Stitarjevo mleko štev. 2.
Podružnica v Celovcu. Rezervni fond K 300.000.
Podružnica v Trstu. 14-102

Priporoča promese zemeljskih srečk II. Izdaže k žrehanju dne 6. septembra 1909. Cena K 5.50.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4¹/₂ %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
po dnevnom kurzu.

NAZNANILLO.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da bom tekom tega leta odprl v Ljubljani

tehnično pisarno

Tu bom izdeloval vsakovrstne načrte za javne in privatne stavbe, sprejemal bom tehnična in vsa v stavbinsko stroko spadajoča dela. Sklicujem se pri tej priliki na neštevilne javne in zasebne stavbe, ki sem jih v zadnji dobi zgradil v največjo zadovoljnost dotičnih naročnikov, n. pr.: Narodni dom v Brežicah, župne cerkve v Cerkljah in pri Sv. Križu na Dolenjskem, na Teharjih pri Celju itd. Letos zidam enažstrazredno ljudsko šolo v Št. Jurju ob Juž. Žel., knezoškofijeske zavode v Št. Vidu nad Ljubljano in več drugih obsežnih stavb.

Solidnost moje tvrde potrjujejo mnogoštevilna priznanja, ki so se mi izročila od raznih strani.

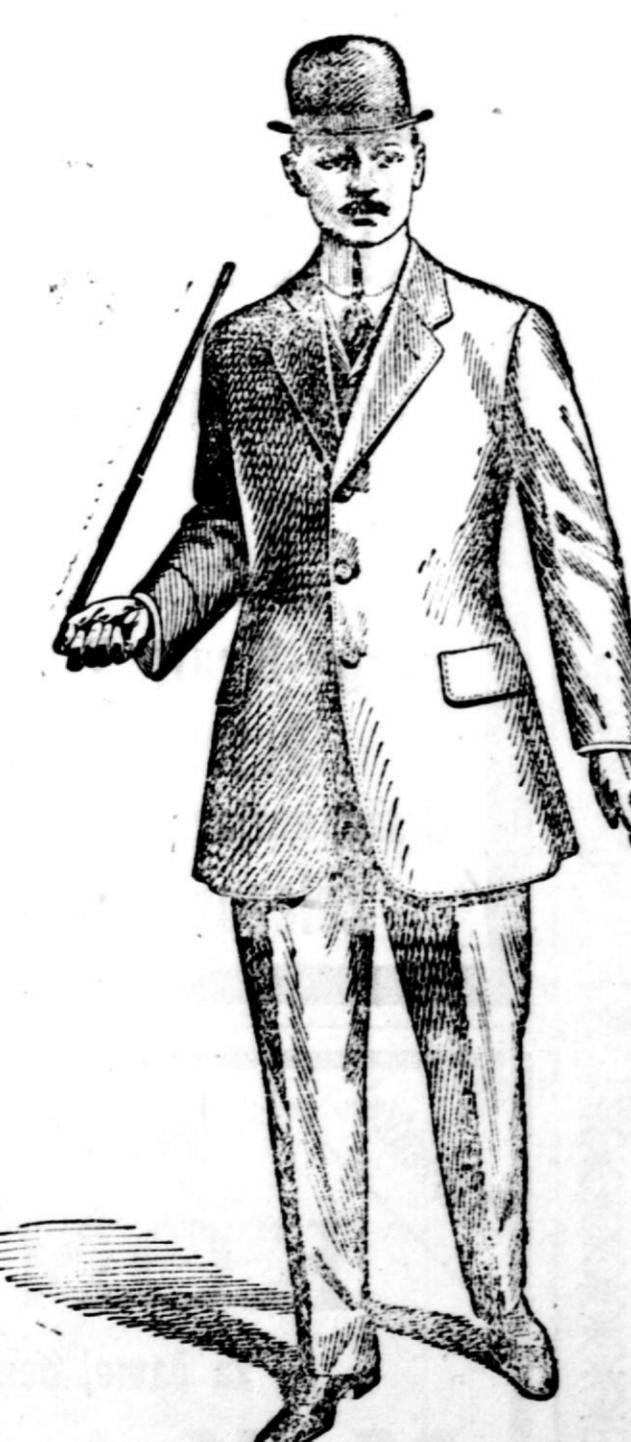
Priporočam se sl. občinstvu za blagohotno naklonjenost ter beležim

z odličnim spoštovanjem

Krško, dne 30. vel. srpanja 1909.

3282-2

Valentin Scagnetti ml.
arhitekt in mestni stebenik.

za
jesen in zimo

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Prešernova ulica 9 Ljubljana Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogu

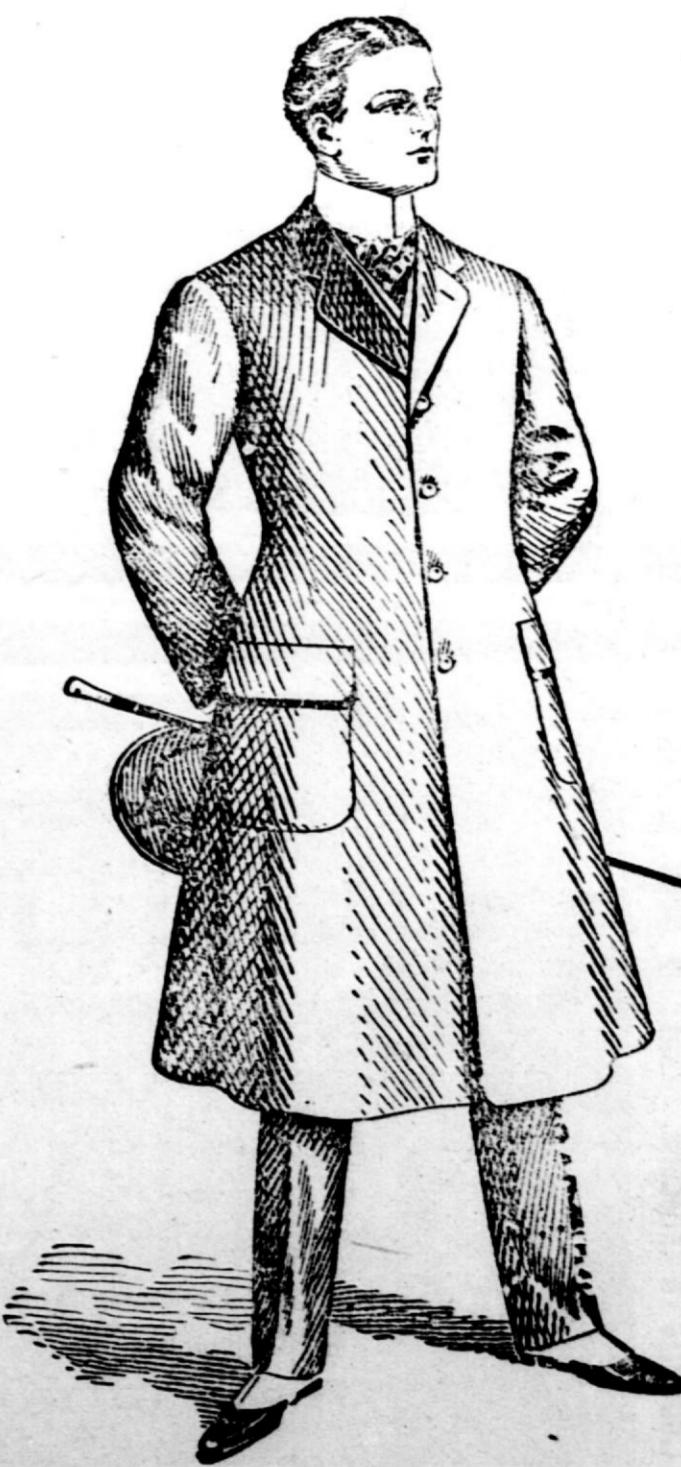
izgotovljenih oblek

za gospode in dečke
: ter mične novosti :

v konfekciji za dame

:: :: in deklice. :: ::

Ceniki zastonj in franko.

začel udrihati po poročnikih, ki seveda tudi niso mirno sedeli. Poročnik Sunko je s sabljou udaril dr. Reberskega po glavi, ki je ves krvav še bolj udrihal po poročnikih. Ko je bil še poročni Smodek na roki teško ranjen, so častniki zbežali na stranice. Smodek se je nato odpeljal v garnizijsko bolnišnico, dr. Reberski pa v bolnišnico usmiljenih bratov, iz katere je pa že popoldne prišel z obvezano glavo. — Kakor se poroča, je bil poročnik Draganić nedavno na opazovališču za umobolne.

Friedlova restavracija prepovedana. Današnji »Stationsbefehl« razglaša, da je oficirjem in vojakom prepovedan obisk Friedlove restavracije. Ta prepoved ima svoje pikantno ozadje. Restavrater Friedl namreč ni dopustil neke, recimo zabave, ter je imel prerekanje z nekim belgijskim oficirjem in konec tega je ta prepoved. Kam pa pojdejo belgijski oficirji zdaj?

Mnogo puranov so pragnali s Hrvaškega na tukajšnji trg. Žival je še dokaj dobro razvita in bi se dala izpitati v par tednih. Cene niso ravno pretirane, ker stane puran do 8 krov, kakor je žival velika.

Nesreča. V nedeljo je pripeljal v deželno bolnišnico hlapec zidarskega mojstra in posestnika Matevža Iskre iz Kamnika Valentin Štrukelj neko žensko. Ko se je vratil po Dunajskih cesti proti domu, mu pride v obližju topničarske vojašnice nasproti nek avtomobil, katerega se je konj ustrasil ter se splašil. Štrukelj je padel na tla in ga je konj vlekel z vodom vred kakih 50 korakov za seboj. Pri tem so se mu potrgala pri vpregi jermena ter se je zlomilo pri vozu oje, s katerim je konj zdirljal po polju in ga še dosedjal niso dobili, po kvarjenem voz in močno poskodovanem hlapec pa sta ostala na kraju nesreče. Nek nimoidiči gospod, ki je cel slučaj videl, je telefoniral po rešilni voz, s katerim so Štruklja prepeljali v deželno bolnišnico. Pri vozu je škode do 40 krov, konj pa je vreden 700 K.

Nabiralnik za pisma je bil pred kratkim ukraden nekemu trgovskemu potniku na Valvazorjevem trgu. Policija je prijela kot osumljenca nekega slaboglasnega premogarskega hlapec, ki je po dolgem obotavljanju slednje tativno le priznal ter povedal, da ima nabiralnik doma. Opraviti bode imel pred sodiščem.

Mladi uzmoviči. Pred par dnevi sta dva mlada fanti ukradla neki mlekarjev z vozička na Cesari Fran Jožefu cesti 3 litre mleka in zbožala v smeri proti »Narod, domu«. Ko je bila pozneje na Sv. Petru cesti, je večjega srečela in ga pokazala stražniku, da ga je artoval. Mlajši pa, ki je bil zaradi tativne predkazovan in sedaj ušel svojemu čevljarskemu mojstru, je bil zasacen pri justični palači. Dognali so, da sta ta dva še v družbi nekega tretjega po mestu in po Šiški po hišah beračila, zraven pa kradla, kar jima je prišlo pod roke. Oba artovanca so izročili okrajnemu sodišču in je mlajši, t. j. čevljarski vajence že nacijonovan za prisilno delavnico.

Defavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 209 Hrvatov in Macedoncev, 16 Hrvatov se je pa vrnilo iz Inomosta v Zagreb.

Izgubljeno in najdeno. Čevljarski pomočnik Pavel Primo je izgubil dva zlata prstana vredna 18 K. Edward Pohlner je izgubil denarnico z vsebino 32 K. Crkstavec g. Franc Krasovec je našel denarnico z manjšo svoto denarja. Trgovec g. Jernej Stole je našel zvratno iglo. Risar g. Ludovik Striebelj je našel svilnat dežnik. Modistinja Tilka Vrenkova je našla prost bankovce. Posestnik Tomaž Novak je našel denarnico s srednjo svoto denarja. — Dama, ki je izgubila blagajniške ključe, prosi najditelja, naj jih odda proti nagradi v trgovini g. Fr. Igliča na Mestnem trgu.

Slovenska Filharmonija ima jutri na praznik koncert v hotelu »Tivoli« (Svica). Začetek ob 5. popoldne. Vstop prost. Od 5. do 7. dirigira g. Marcuzzi, od 8. do 10. g. Talich.

Drobne novice.

* V vinu je utonil F. Fernandez, delavec v Cucumongu v Kaliforniji. Padel je v veliko z vinom napolnjeno kad, iz katere so mrtvega potegnili.

Prebivalstvo Hrvatske in Slavonije. Glasom službenega statističnega izkaza je štelo prebivalstvo Hrvatske in Slavonije koncem 1908. leta 2,655,949 prebivalcev, za 29.319 več nego prejšnje leto.

* Umrl je v Forest Cityju Pa., dne 20. julija roják Franjo Bregar in sicer po kratki bolezni. Doma je bil iz Hotiča na Kranjskem in star 50 let. Bival je tam več let, toda prihranil si je le malo. Pokojnik je bil član društva sv. Josipa, ne pa Jednote. Imenovano društvo mu je predilo lep pogreb.

* Patrona zrakoplovcev in avtomobilistov. Iz Rima pišejo v

»Temps«, da so si zrakoplove izbrali za svojega zaščitnika ali patrona prenika Elio, ki je prvi dirjal z vozom po zraku. Avtomobilisti imajo že dlje časa za svojega pomočnika močnega Kristofa, ki pa, kakor je pokazalo že več slučajev, zelo slabo skrbijo za svoje varovance.

* Slovanski dom za izseljence v New York. V minolem letu se je osnoval v New Yorku vseslovenski odbor, ki si je nadelil nalogu, skrbeti za slovanske izseljence. Ta odbor se je obrnil s posebno okrožnico do slovanskih bogatašev v starem svetu, da bi prispevali za zgradbo vseslovenskega izselniškega doma. Ruski car je daroval 500 rubljev, ter obljubil, da bo vsako leto dal pomoč slovenskemu domu, ki ima postati zavetisce vseh slovanskih izseljencev.

Knjigovost.

Trialistični zemljevid habsburške monarhije. Sestavlil Henrik Hanau. Založil c. kr. dvorni zemljevidni zavod F. Freytag & Berndt na Dunaju. Druga izdaja. Po združenju Bosne in Hercegovine z našo državo je nastalo vprašanje: Kaj bo iz teh dežel. Sprožena je bila misel, naj se monarhija razdeli na tri skupine in naj se iz Bosne in Hercegovine, Hrvatske, Dalmacije, Istre, Goriske, Kranjske in Sp. Stajerske ustanovi slovenska država. V pričujočem zemljevidu je ta misel kartografično izvedena.

Vse tu naznajene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Pri včerajšnji obravnavi proti Apelu so porotniki pritrdirli samo dodatnemu vprašanju glede pregrevške zoper varnost življenja po § 335, niso pa pritrdirli glavnemu vprašanju glede uboja. Porotniki so prišli do prepranja, da Apel ni imel namena Franceta Debeljaka teško poškodovati, temveč mu je hotel le klobuk iz roke izbiti, katerega mu je bil ta prej vzel in pri tem ga je le po naključju udaril z lato po glavi. Sodišče je nato Apela obsodilo na 4 meseca strogega zapora.

S to obravnavo je ta porotna perijoda končana.

* * *

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Uboji. Med kočijažem Janezom Kovačičem na gradu Vinica (vulgo Bainof - Weinhof) pri Novem mestu in med ludim pretepenjem Jožefom Lukšičem je bilo že dlje časa napeto razmerje. Dne 23. maja t. l. je prišel Jožef Lukšič na dvor pred grad in zbadljivo vprašal hlapec Bradač Frančeta: »Kje pa je kapun (tako je nazival Kovačiča): naj pride sem, ga bom udaril, da ga bo preh ludič vzel. Bradač je šel klicat Kovačiča, nakar sta prišla oba nazaj, Bradač naprej, za njim pa Kovačič. Najprej udari Bradač Lukšiča s toporiščem po senci in kaj nato Kovačič z gabrovim kolikom po tlinku, da se zgredi. Vsled zadobljenih ran je umrl Lukšič 25. maja zaradi otrpujenja možganov v bojnišnici v Kandiji pri Novem mestu. Oba obtoženca sta kriva hudo delstva uboja in obsojenja na dve leti in pol težke ječe, poostrene vsak drugi mesec s postom in trdim ležiščem in s temnico na dan uboja. Zeni ranjke morata dati za odškodnino za moža 1000 K. — Kar kar je navada, se ljudstvo na žegnajnem najlažje napije in najrajski step. Od iste prilike je šel Janez Hostnik 26letni posestnik sin 9. maja 1909 iz Cirknika domov v Gaj. V Močnikovem jarku ga srčajo dva brata Ciglar, Franc Novosel in še drugi in ga sprejmejo s kločutami in s palice. V tem priteče Hostniku na pomoč prijatelj Skvarč. Napadaleci se razprše in ta dva jo udereta na njima, pri tem pa je Hostnik ranil Martina Ciglarja, ki ga je preje tepel s palico, tako močno v levo stran prsi z nožem, da je drugi dan na poti v bolnišnico v Brezice umrl. Obtoženec trdi, da se spominja vsega do takrat, ko so ga napadli, a se ne zaveda poznejšega dejanja, ker je delal vse v zmenodnosti in razburjenju vsled udarcev. Prisotna zdravnika izključenja kot izvedenca popolno zmešanost. Janez Hostnik je bil že štirikrat kaznovan zaradi malih prestopkov in sodni dvor ga obsodi na 4 leta težke ječe poostrene vsak tretji mesec s postom in trdim ležiščem.

Epilog.

Pet slučajev uboja je bilo torej obravnavanih v sodni dvorani v Novem mestu. Ponovno se nam predbaciva, kako surov in pokvarjen narod, da smo Slovenci in na resnico tega se je skliceval pred kratkim ubogi »Grazer Tagblatt« s pomočjo petih ubojev. Prosta mu sodba revčku, ker to ve samo on in pa nemški časopisi, ki na pragu dvajsetega stoletja kar mrgle neumnosti in budalosti, da se poštenemu človeku zdi,

kakor bi bili ti listi urejevani v Oberdöblingu ali pa Studenemu pri Ljubljani. Znano je po širni zemlji, da smo Slovenci jako mirno, gospodljubno in vladljuno ljudstvo. Če se pa dobi par surovih elementov, to je slučaj v vsakem narodu. Nemci najle pogledajo v »Interessantes« etc. in tam bodo videli svoj ponos, svoja odlikovanja v »Wer weiss etwas?« in spomnijo naj se na slavne afere zadnjih let v »Rajhu« in pa na postopanja nemških puršev in Nemcev sploh na Dunaju, Gradcu in obmежnih krajih, ki dajejo tako lepo izpričevalo o nemški prijaznosti in človekoliubnem ravnanju. Kar se pa tice našega naroda, je treba pred vsem pomisliti to, da sta do novejše dobe, kakor mora težila in ovirala naš narod pri njegovem razvoju grad in cerkev in da sta ga ta dva faktorja vzgojila in mu večila tiste slabe lastnosti, ki se jih narod odreže le s težavo in po dolgi dobi. Grajski bič in farovska štola sta bila vzgojevala našega naroda. Kar je imel naš narod tisti samega sebe podecenjujočih lastnosti, kakor slepo pokorščino grajskemu in farovškemu biču, radovljivo dopuščanje poneumjevanja samega sebe, bedasti strahl in glavoklonstvo pred višjim, potuhjenost in iz tega izvirajočo maščevalnost in zavratnost pri prvi ugodni priliki, ki je že izginil in še izginja iz značaja našega naroda, kar se imamo zahvaliti velikim možem, ki jih je rodila naša mati. Komeno pa še priponim, da bi bilo dobro, da bi gospodje dušni pastirji, ki imajo, kakor sami trdijo, edini dostop do ljudstva, da bi se lahko imenovala njih stranka »ljudska«, da bi ti gospodje z tece spregovorili mladini o treznosti in duševnih vrlinah, ne pa ščuviali zoper trezne in svobodomisne gospode in premilevali svojo koruzno politiko. Finis, da finem pa se to, da je zelo slabo za nas, da se kvare svetja dozvetnost duha slovenske mladine, ki v prvih letih šole z dvojezičnim podukom in se mu veči neka nestalnost in neodločnost za to in ono. Reformationem in capite et membris, potem pa pero v roki. S. S.

Telefonska in brzjavna poročila.

Češko-nemški sporazum.

Dunaj, 7. septembra. Ministrski predsednik baron Bienerth je imel danes konferenco z raznimi češkimi in nemškimi politiki. Posebnega uspeha te konference niso imeli. Sploh kaže vse na to, da bo spravna akcija, ki jo je započela vlada, končala s popolnim fiaskom.

Nekaj o prestolonasledniku.

Budimpešta, 7. septembra. Listi poročajo, da se je prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand izrazil, da ni sovražnik Madžarov, pač pa hoče, da bi bil madžarski narod krepka opora vladarske hiše in skupne domovine. Takisto je tudi nevtvrdljivo očitanje, da bi bil klerikalec; on je samo veren katolik, ki pa spoštuje vsako drugo versko naziranje. O armadi in državni banki se je izrazil, da morata ti dve instituciji biti v interesu države skupni obema državnima polovicama in da ne bo nikdar pripustil, da bi se armada nacionalizirala, ter ustavila posebna ogrska banka.

Hrvatsko-srbska koalicija.

Zagreb, 7. septembra. Vladni listi so raztrosili vest, da je hrvatska stranka prava na zadnji seji hrvatsko-srbske koalicije izstopila iz okvirja koalicije. Po informacijah iz najzanesljivejšega vira vam lahko poročam, da je gori navedena vest od kraja do konca izmišljena.

Samouprava kraljestva Poljskega.

Petrograd, 7. septembra. Zakonski načrt o novem volilnem redu za zemstva in o samoupravi občin v kraljestvu Poljskem predloži vlada gospodarstveni dumci v prihodnjem za sedanju.

Odkritje severnega tečaja.

New York, 7. septembra. Tu sem je dospela brzjavka raziskovalca Pearyja, ki se glasi: »Na severnem tečaju sem razobesil zastavo Zdrževalnih ameriških držav.« Tajnik arktičnega kluba je dobil iz Labradorja brzjavko te-le vsebine: »Dospel sem na severni tečaj. Parnik Roosevelt je nepoškodovan. Peary.« — Peary je torej drugi raziskovalec, ki je prispel na severni tečaj.

London, 7. septembra.

Po najnovijih poročilih je Peary dospel na severni tečaj že 6. aprila t. l. Mnogostranska poraba. Gotovo ni do takrat napotila, katero se dalo mnogostransko porabiti, nego »Mollo-vo francosko aganje in sol«, ki je takisto bolesti utrujajoča, tako, da se namalo s njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mitice in stice krepilno in je zatorej dobro, da se privije kopalin. Staklenica K 100. Po počasnem povesti poljške to zdravilo vsak dan lekarji A. MOLL, c. i. kr. dvorni lekarji, DUNAJ, Tucholskij 9. V zalogah po delih mukovit je izmeno MOLL-ov preparat, namenovan s verjetnostjo »namko in podpisom«.

Priporočamo našim rodbinam
holinsko cikorijo.

Lezioni italiane.
Conversazione, grammatica, litteratura.
S'annuncia dal 15 di questo mese
Dalmatinova ulica 5 al pianterreno.

Železninar
prva moč, z daljšo prakso v Ljubljani, se sprejme z boljšo plačo pod ugodnimi pogoji.
Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda« pod »Stalment«. 3333-1

Hotelska sobarica
z dobrimi izpričevali, lažje službe.
Pismene ponudbe do 13. t. m.
pod »A. A.« na uprav. »Sl. Naroda«.

2 dijaka
se sprejmeta na stanovanje.
Naslov pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3343-1

Sprejmeta se takoj izvežbana in zanesljiva
slikarska pomočnika
in učenec
pri Antonu Stiplošku v Ščiki pri Ljubljani.

Lepa soba
v bližini deželnega dvorca se odda
1 ali 2 gospodom.
Izve se Soteska št. 6 v Ljubljani.
Poizve se v Ljubljani, na Bregu
20. I. nad tropje.

Gostilna
s prenočiščem za tujoce, z velikim prometom, v obljudnem kraju na Gorenjskem, večja železniška postaja, se da na račun, ali pa tudi v najem.

Naslov pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 3340-1

Hotel Tivoli
Jutri, na praznik
KONCERT
Slov. Filharmonije.
začetek ob 5. ur. Vstop prost.

Ženitna ponudba.
56 let star vdovec brez otrok, v državni službi v prijaznem kraju na deželi, 3 letnimi dohodki 2000 krov, si želi neveste, stare od 35 do 45 let, gospico ali vdovo brez otrok, ki bi imela veselje do gospodinjstva in nekaj premoženja. Županica ima prednost.

Le resne ponudbe s sliko in polnim imenom naj se blagovoljno poslati do 12. septembra 1909 pod šifro »D. 7. 1900/9« na upravnštvo »Slov. Naroda«.